

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 45.

V Ljubljani, v soboto 13. avgusta 1898.

Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah ob 11. uri dopoludne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 8 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 10. do 12. dopoludne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Za pravice slovenskega jezika.

Danes je izročila deputacija odvetniške zbornice kranjske, pri kateri so vdeleženci: predsednik gosp. dr. Moše, zbornični pravnik gosp. dr. Majaron in odbornik gosp. dr. Krisper, justičnemu ministru in ministerskemu predsedniku naslednjo spomenico:

Visoko c. kr. justično ministerstvo!

Visokemu ministerstvu se je že drugim potom uradno prijavil sklep prizivnega civilnega senata c. kr. višjega deželnega sodišča za Stajarsko, Koroško in Kranjsko v Gradcu na razpravi dne 23. junija 1898, ko se je zabranilo strankam in njih zastopnikom posluževati se slovenščine pri predlogih in govorih, a se je proglasilo nemščino edinim in izključnim razpravnim jezikom pri c. kr. višjem deželnem sodišču v Gradcu.

Zgodilo se je to, akoravno se je vršila dotična pravda na I. instanci in v prizivnih spisih izključno slovensko in akoravno stranke, navzočne pri prizivni razpravi, nemščine niso bile zadostno, deloma celo nič zmožne.

To je napotilo odvetniško zbornico kranjsko, da je, prevdarjaje imenovanega dogodka principijelno važnost za pravosodje v slovenskih pokrajinah, smatrala za svojo dolžnost, izreči v v smislu § 27. lit. c. odvetniškega reda svoje pomisleke proti takemu sklepu.

Svesta si te svoje dolžnosti je odvetniška zbornica kranjska v izvanredni plenarni skupščini dne 17. julija 1898 razpravljala o tem dogodku in njega posledicah za pravosodje v slovenskih pokrajinah in sklenila, da je rečeni sklep prizivnega senata principijelno važen ter nasproten pravičnosti, ker je nezakonit, neutemeljen, pravosodju škodljiv in ker žali pravni čut ljudstva.

Odvetniška zbornica prijavlja v interesu pravosodja visokemu c. kr. justičnemu ministerstvu svoje resne pomisleke proti temu sklepu v posebni spomenici.

Izvršujoč sklep zbornice izroča „ad hoc“ izvoljeno odposlanstvo zborničino prevzvišenemu gospodu justičnemu ministru nasledno

spomenico:

Naravna pravica vsakega človeka in vsakega naroda je ta, da občeje v svojem maternem jeziku.

Najvažnejše občevanje pa je z oblastvi in posebno s sodnimi oblastvi. Sodnik mora razumeti stranko in ta njega, to pa neposredno.

To načelo naravnega prava izraža lapidarno člen 19. državnih temeljnih zakonov za našo mnogojezično Avstrijo.

Jednakopravnost vseh narodov in njihovih jezikov je v Avstriji zajamčena v temeljnih zakonih. Večje ali manjše vrednosti posameznih avstrijskih narodov zakon ne pozna.

To je popolnoma v smislu razdelitve dolžnosti, po kateri mora vsak avstrijski državljani svoje življenje in imetje zastaviti za blagor države, — tudi slovenski državljani. Enake dolžnosti enake pravice!

Toda v Avstriji velja to naravopravno in zakonom izrečeno načelo žalibog le v teoriji, ne pa tudi v praksi.

Pač avstrijski državljani nemške narodnosti lahko v širni Avstriji zastopa svojo pravico na vseh sodiščih v svojem maternem jeziku, državljanu slovenske narodnosti pa se isto zabranjuje celo pri sodiščih, ki so za njega ustanovljena in za njega obstoje.

To razmerje provzroča v pravoljubivem slovenskem ljudstvu odkrito nezaupljivost nasproti zakonodavcu, zakonu in nasproti onim, ki naj bi zakone izvrševali.

Jako je dvomiti, je-li ta nezaupljivost v prid državnemu organizmu sploh, in pravosodju posebej. Ko je slovenski narod, več sto let zatiran, oživil se v narodni zavesti in se lotil svoje izomike z verno in vztrajnostjo, kakoršne ni najti pri drugih srečnejših narodih, zahteval je tudi enakopravnost v uradu in v šoli, zajamčeno mu po državnih temeljnih zakonih.

Po trdih bojih si jo je deloma priboril stopnjo za stopnjo. Posebno je dosegel, da vladajo v sodnem postopanju prvih instanc na Kranjskem kolikor toliko normalni, temeljnimi zakonom primerni jezikovni odnošaji. Slovenca zaslišuje na Kranjskem sodišče v njegovem jeziku, in v njegovem jeziku mu izreka sodbo.

Da bi to bilo v kvar pravosodju ali državnim interesom, tega ni še nobeden dogodek pokazal, niti si upal kdo trditi.

Od tega časa sem je imel Slovenec tudi na drugi in tretji instanci iskati in zagovarjati svojo pravico v slovenščini, seveda — po prejšnjem občnem sodnem redu — pismeno. Sodbo višje instance dobival je v slovenščini, da si le v prevodu. Uredilo se je to občevanje zlasti z naredbo justičnega ministerstva z dne 8. aprila 1883 št. 4224, izdano na zakonitem temelju.

Slovenec je vlagal torej izza leta 1883. tudi apelacije in revizije pri c. kr. višjem deželnem sodišču in pri c. kr. najvišjem sodnem dvoru v slovenščini in dobival slovenske odločbe, dasi v prevodu.

Tudi to ni bilo niti občedržavnim interesom niti pravosodju na kvar, pač pa je slovenski narod užival vsaj v skromni meri ustavno zajamčeno pravico, izkazala se je za pravosodje dobrodejna posledica, da je uradovanje sodišč postalo lažje in jednostavnejše, ter da se je zmanjšalo število civilnih pravnih. V tem hipu pa in — poudarjati je — popolnem brez potrebe

Zadnje pismo zadnjega pritlikavca.

Gospod urednik! „Čast Vašemu — talentu!“ Njega dni, ko je še Levstik živel, bi se Vas bilo nagovorilo: „Čast Vašemu poštenju!“ Zdaj pa, ko se je Levstik že davno umaknil dolenjskemu talentu, kateri je zopet rodil gorenjski talent, plavamo sploh vsi po struji talentov, a pregrešili bi se naravnost zoper dobri okus, če bi svojega najbližjega prijatelja ne pozdravljali zjutraj, opoludne in zvečer (ko smo prečitali „Slov. Narod“): „Servus, talent!“ Kajti — talent, to je vse in najvišje, in če Vam rečem, da Ste, gospod urednik, talent, potem me lahko vržete po stopnicah doli in (kakó je že dr. Tavčar škofe metal?) pa na cesto, če dotlej še živ ostanem. Zato pa — da se sporazumeva — čast Vašemu talentu, ali, če hočete, „večjemu talentu“, in če drugače ni, „talentu višje potence“ ali konečno „talentu večje mere“, ker tudi Vi „hodite svoja pota“.

To lestvico sem namreč čital v zadnjem sobotnem „Narodu“, iz katerega zopet, po dolgem času, veje „bon ton“ — z „Dolenjskega“. Tista „svinjska glava“, ki dobi skoraj „lovorov venec“, mi je skozi tri zidove zadišala in čuda ni, da sem svoj nos jej bližje primaknil. Naj me

pa nihče ne zavida za to pojedino! Moja tolažba je, da se je tudi drugim tako godilo, da se je nam vsem želodec preobračal . . . posebno, ko smo se mej neposrednim užitkom morali spominjati vseh drugih postanih in pregrelih neslanostij iz iste kuhinje.

Sicer pa nas vabi dolenjski junak, da ž njim žrtvujemo hekatombo „svinjskih glav z lovrovimi vencí“, ker je z gosjim peresom pobodel vse slovenske pritlikavce, ki so bili „talentom na poti“ . . .

Zdaj šele prične zlati vek na Slovenskem. Le bati se je, da se talenti mej sabo spopadejo, kakor tisti čas, ko so izhajali „Resni glasovi“, „Ljubljanski List“ pa „Slovan“, vsi ob enem. Takrat ni bilo še rodu pritlikavcev, „ki bi kar zeleno okoli sebe bljuvali“. Ampak talenti različnih potenc, vender pa pravi talenti so se s svojim žolčem ometavali, da ni bilo samo zeleno, temveč tudi prav grdo. In ti „politikujoči talenti“ — ne: duhovniki! — so spravili v našo dnevno literaturo osebnosti, razdrapanje privatnega življenja nasprotnikovega, ono ostudno pisavo, ki v vsakem političnem nasprotniku vidi cestnega roparja, kateri mu po življenji streže. Vprašajte, g. urednik, (seveda, če niste storili pritlikavske smrti!) vprašajte dra. Slanca doli v Novem Mestu in on Vam to potrdi, če ne drugače, s par izvodi „Resnih gla-

sov“, katere gotovo še hrani v spomin na svoj talent. Da, in „vzemite slučaj Šukljejev!“ „Šuklje je tudi lep talent. Ljudje, ki so pozneje prišli tudi v javnost in ki so tega moža z vso strupenostjo preganjali, so pokazali s svojim delovanjem, da mu glede dela in sposobnosti še jermen ne morejo odvezati.“ Kaj bi dejal dr. Slanc, kdo so ti „ljudje“? Ali misli sebe, predno so začeli izhajati „Resni glasovi“, ali pa — dr. Ivana Tavčarja, ki je „pozneje prišel tudi v javnost in ki je tega moža (Šukljeja) z vso strupenostjo preganjal itd.“ Pa, beži proč, hudobna logika, ki ne poznaš talentov! Saj se doba talentiranega — kmalu bi dejal: patentiranega — „levo-tacarskega“ boja ne more več povrniti. „Ta“ Šuklje je, kakor berem, dvorni svetnik postal in „ta dr. Tavčar nima kam višje priti.“ To poslednje je vsaj jako žalostno, ker koncem vseh koncev bi talenti morali vsaj toliko visoko kam priti, da bi mogli faksično drugim „jermena odvezovati“, posebno če kažejo in se dan na dan trudijo dokazati, da imajo za to popolno sposobnost. Saj to je ravno zanimivo, da nekateri naši tatenti okoli sebe s škornji na kveder bijejo, na kvišku gori pa bi radi jermena odvezovali. In čim višji so, tem večji mojstri hočejo biti v dvorljivem jermenarstvu, tem težje pa stopajo v svojih škornjih, katerih

se je znova kalil ta narodni mir, in dosedanja praksa ne velja več! Kar je poprej Slovenec smel povedati v svojem maternem jeziku pismo, tega zdaj ne sme več izreči ustno. Na graškem višjem deželno sodišču iskati in braniti mora zdaj svojo pravico v nemškem jeziku in v nemščini zaslišati mora sodbo!

„Ratio legis“ zgorajšnje, za časa občnega sodnega reda izdane naredbe bila je ta, da se prične izvajati na sodiščih enakopravnost slovenščine po smislu državnega temeljnega zakona.

Akoravno se je oblika sodnega razpravljanja z novim civilno-pravdnim redom predurila, vender živi, dokler velja državni temeljni zakon, tudi še „ratio legis“ zgorajšnje naredbe, torej tudi ta sama. Poleg tega pa je sedaj uveljavljeno načelo ustnega in neposrednega razpravljanja.

Po tem vrhovnem načelu je vsakogar zaslišati v njegovem lastnem jeziku, in sodnik mora z njim občeovati v istem jeziku. Na prvi instanci dopuščeno je, dasi za to ni specialne naredbe, razpravljati v slovenščini; na drugi instanci pa bi se to ne smelo goditi, akoravno ni zakona, niti naredbe, ki bi to prepovedala!

C. kr. višje deželno sodišče za Štajarsko, Koroško, in Kranjsko ima svoj sedež v Gradcu samo iz administrativnih obzirov prejšnjega časa. Gradec je nemško mesto. Zaradi tega pa vender ni, da bi moralo biti tudi višje deželno sodišče nemško, kajti v svojem območju ima skoraj ravno toliko Slovencev, kolikor Nemcev, a noben zakon mu ni podelil izključno nemškega značaja.

Dotičnemu sklepu c. kr. višjega deželnega sodišča manjka torej zakonita in tudi dejanska podlaga.

Ta sklep pa je naravnost protiven načelu neposrednega občeovanja sodnika z občinstvom in dosedanjim tradicijam; ta sklep moti enotnost pravnega nazora in žali pravni čut ljudstva. Vrh tega bi se radi njega moglo vrhovni justični upravi očitati nedoslednost in strankarstvo, kajti višje deželno sodišče v nemškem mestu Inomestu razpravlja v italijanskih prizivih v italijanščini, višje deželno sodišče v Trstu pa razpravlja v italijanskem, nemškem in slovenskem jeziku.

Kar je v območju jednega višjega deželnega sodišča možno, dopustno in dovoljeno, to naj ne bi smelo biti drugod — akoravno vsa višja deželna sodišča stoje pod istim zakonom in isto justično upravo?!

Kranjska odvetniška zbornica, katere člani so po ogromni večini slovenske narodnosti, vidi v opisanem postopanju c. kr. višjega deželnega sodišča v Gradcu nevarnost za pravosodje in je samo na to stran prijavila svoje pomisleke, ne da bi tudi izrazila svoje gotovo opravičene ne-

(„natura dedit!“) se ne morejo znebiti, po „pritlikavem“, narodu. Po dr. Slančevi teoriji je narod, ki ima take „talente“, zares srečen narod. Kam pa sicer „pride kaka družba, če, navadna vrsta ljudi v njem takt daje!“ Zato — zlata Kranjska! O tebi historik dr. Slanc pripoveduje, da imaš vsaj par talentov, da pa tvoja sestra Spodnja Štajarska „v vseh 50. letih slovenskega narodnega gibanja ni izredila razun nekoga (ki pa dovoli, da njegovo ime pri tej priliki zamolčim!) ne jedne duševne moči, o kateri bo poznejši slovenski ljud kaj več vedel povedati“, da s kratka: pri njej gori samo „ribs-olje“ (dr. Slanc pa bržkone piše pri mesečni luči. Stavec.), dočim primorski Slovenci še majhnih svetilk nimajo, ampak trske žgo, kadar jim kresilne gobe zmanjka. In koliko bolj boš še srečna, zlata kranjska dežela, zanaprej, ko je dr. Slanc dovršil svoje pravo zgodovinsko delo, da je zadnjo soboto zadušil z „levovo taco“ vso pritlikavsko svojat v tebi in okoli tebe. Zares, hekatomba „svinjskih glav z lavorovimi venci“ — je veliko premalo!

Ta navdušeni klic sprejmite, gosp. urednik, z vsem navdušenjem v slovo od mene, borečega se s pritlikavsko smrtjo. Ave, dr. Salinensis, moriturus te salutat!

volje radi žaljenja slovenskega naroda, katero tiči v postopanju c. kr. višjega deželnega sodišča.

Podpisana zbornica izreka prošnjo:

Visoko c. kr. justično ministerstvo izvoli te pomisleke na znanje vzeti ter primerno ukreniti, da se v smislu po državnih temeljnih zakonih zajamčene enakopravnosti nemudoma zagotovi slovenskemu jeziku ista pravica razpravnega jezika, kakršno ima nemščina, na c. kr. višjem deželno sodišču za Štajarsko, Koroško in Kranjsko.

Ljubljana, dne 10. avgusta 1898.

Predsedstvo odvetniške zbornice za Kranjsko v Ljubljani.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Ribnici.

Hladen večer je bil, zadnje sredo večer, a srca vesele, odlične družbe na Ferlinčevem vrtu v Ljubljani so ogrevali milodoneči glasovi „Trgovskega pevskega društva“. Družba je postala živahna. Ko je bil prvomestnik družbe sv. Cirila in Metoda č. gosp. prof. Tomo Zupan pozdravil navzoče goste, voščili so si rodoljubi „lahko noč“ in za drugo jutro veselo snidenje na poti v Ribnico, kakor je takrat kazalo, ob najlepšem vremenu.

Po jasni noči se je vender jutro nekoliko kremžilo. To pa ni oplašilo družbi vedno zvestih ljubljanskih dam. Rodoljubne načelnice: gospe Tavčarjeva, Trčkova in Zupančičeva so privedle na kolodvor od vseh treh ljubljanskih podružnic mnogo vnetih članic, okrašenih z narodnimi znamenji. Šentpeterski župnik je imel kar cel vagon samega „domoljubnega cvetja“ z naših poljan. Prve postaje s Šmarijami vred niso vedele, kam se peljemo. Drugače je bilo pa v zavednih Laščah. Strel na strel, gospodične s polnim naročjem svežih šopkov, živio tu, živio tam! Vse je težko pričakovalo, kaj bode v Ribnici. Velikansko iznenađenje! Vsa Ribnica je na kolodvoru: „kar leže in kar gre“. Pozdrav igra lepo oblečena črnomeljska godba 14. mož, vmes buče topiči. Poleg dolge vrste čvrstih gasilcev iz Ribnice pod načelstvom g. Pirkerja, gasilcev iz Dolenje Vasi pod načelstvom znanega rodoljuba g. župana Mrharja, in zastopnikov gasilnega društva iz Loškega Potoka stoje v krasnih čepicah člani pevskega društva „Glas“ iz Sodražice in pevskega društva „Tabor“ iz Loškega Potoka, dalje polnoštevilno člani ribniške „Čitalnice“ ter ribniške moške in novoustanovljene ženske podružnice sv. Cirila in Metoda, na čelu ribniška inteligencija z dekanom Dolinarjem in svetnikom Višnikarjem.

Pozdravil je najprej došle goste č. g. dekan F. Dolinar, predsednik ribniške moške podružnice, govoreč v izbranih besedah nekako tako: Skrb za gmotni obstanek žene našega Ribničana, da gre po svetu za kruhom. Vas je pa skrb za duševni obstoj naroda privedla semkaj iz raznih krajev domovine, da bi se pomenili, kako bi se rešila slovenska deca ob mejah potujčenja in kako bi se skupno navduševali za vzvišeno idejo, ohraniti deco zvesto veri in narodu. Dobro došli Vi, probuditelji naroda, bojevniki za njegove svetinje! Pri sv. maši, katero bodem daroval, prosil bodem Očeta luči, da Vam obilno poplača požrtvovalnost, katero pokladate na oltar domoljubja. Nato je gospa Gruntarjeva ljubko pozdravila došlece kot predsednica ribniške ženske podružnice kliče: Mi Vaši, Vi naši! Odzval se je pozdravoma g. prvomestnik Zupan, ki je povdarjal, da je slovensko ženstvo glavni steber narodne zavesti. To uzorno ženstvo pripomore, da se med seboj sporazumemo in to ženstvo je tisti železni obroč okrog naše domovine, ki nas dela nerazrušne.

Pred kolodvorom je stal slavolok z napisi in pred njim je čakal g. župan ribniški dr. F. Rudež z občinskim odborom, okoli 40 rudečeličnih ribniških deklet v narodni noši, s pečami na glavah, in na obeh straneh ceste brez števila ljudstva. Župan dr. Rudež je pozdravil došle goste v imenu trške občine, voščec dober uspeh zborovanju in delu družbe. V odgovoru

se je g. Zupan spominjal izvrstne ribniške šole, v katero je hodil prvi pesnik slovenski, ki se je naučil v ribniški dolini, v tej zibelki lepega, čistega jezika, lepega besedišča. Pozdravil je vrlo narodni trg Ribnico in njenega župana.

Poklanja je krasen šopek je potem živahno pozdravila v imenu deklet mlada gospica Ruža Lukanova rekoč: Kar bije rodoljubja vnetih src po naši dolini, radujejo se danes, ko je tako odličen zbor počastil Ribnico. Bodite nam tisočkrat pozdravljeni! Niste nam tujci, dasi ste od daljnih slovenskih pokrajin, domačini ste vsi, bratje in sestre po krvi in vzorih. Dasi mejaš nenaklonjenega mu roda, je vender ohranil Ribničan stolca svojo narodnost in čisto slovensko govorico. V imenu narodne Ribnice vas iskreno pozdravim in kličem: Dobro došli! Bog Vas živi, rodni bratje in sestre! — Godba je zaigrala in pričel se je slovesen vhod v trg.

Ob 10. uri je bila v prekrasni ribniški župni cerkvi sv. maša, katero je daroval č. g. dekan Dolinar. Ubrano petje na koru se je lepo strinjalo s prošnjami ogromne množice, ki je prosila Gospoda, da naj čuva naš rod in dom.

Po sv. maši je vreme dovolilo zborovanje na prostem. Prvomestnik Zupan je pozdravil zborovalce, rekoč: Vsakikrat se je doslej na skupščinah opominjalo, da je potrebna slovenska sloga. Danes mi ni treba zvoniti z zvonom „concordia-jednost“; razdvojeni Slovenci na Kranjskem smo se združili čez noč in s tem smo postali kristijani. Glavni odbor naše družbe je bil jedin že prej. Jedinost je lahko mogoča, treba samo nekoliko prizanesljivosti. Prisrčno pozdravljam Vas, nikdar več razdvojene, na poprišču slovenske šole stoječe brate in kličem: Živeli! Prečital je potem prvomestnik udanostni brzojavki, ki naj se odpošljeta cesarju in ljubljanskemu škofu, katerima se je navdušeno pritrdilo.

Po zglašenju zastopnikov podružnic je dobil besedo č. gosp. župnik Žlogar, ki je podal lepo sestavljeno tajniško poročilo o delovanju družbe. Opisoval je slab vpliv ponemčevalnih šol na otroke glede omike in nravnosti. To so vališča janičarstva, nespameti in pokvarjenosti. Da se tega zla obvaruje slovenski narod, deluje naša družba uspešno že 13. leto. Sovražniki jo črté, ker čutijo, da je naša mladež v čvrstih trdnjavah. Vodstvenih sej je bilo zadnje leto 7. Novih pokroviteljev, ki so plačali po 100 gld., je 13. Podružnic šteje družba 134 z 11.215 člani (ženskih podružnic je že 29 in jako živahno delujejo). Da se dosežejo uspehi, gmotni in prosvetni, prirejale so podružnice koncerte, zabave in poučne shode. Opisal je potem govornik 16 družbinih zavodov in omenil društva „Šolskega Doma“ v Gorici, kateremu je naša družba pokrovitelj. Kdaj bode nehala krivica, da moramo Slovenci plačevati za dvojne šole, državne in slovenske? Če hoče vlada vedeti, kakšne šole so dobre za Slovence, naj pošlje svoje može na naše šolske veselice, tu bodo le čudili se velikim uspehom prave vzgojevalke našega ljudstva. V kraje, koder ni šol, pa so v nevarnosti, da se potujčijo, je družba pošiljala knjig. Izdala je družba ravnokar dvojne knjig (Cesar Franc Jožef, spisal Hubad, in Čehovina), in družbi v prid je njen prvomestnik Tomo Zupan tudi izdal knjižico: „Naš cesar Fran Josip I. s 27. podobami, ki je jako lična in primerna za otroke. Posebna sredstva v dobavo dohodkov so: družbine vžigalice, nabiralniki, svinčniki (Petričevi in Bonačevi), kava in milo. Opozarjal je društvenike naj kupujejo le te stvari in ne rede tujcev s slovenskimi groši. Posebne dolrotnice so posejilnice. Pospeševatelj družbinih namenov je otljubil postati premilostni knezoškof dr. Jeglič, ki je poklonivšo se mu deputacijo vodstva ljubeznjivo vsprejel. V krepkih besedah je ob sklepu poročila bodril govornik skupščinarje k vztrajnosti v požrtvovalnosti in delu za družbo, proseč jih, da naj neso po slovenski domovini klic (besede pesnika Bogdana v „Slov. Listu“):

„Na stražo! — Na straži naj vsakdo bedi,
Da tujec ne stopi čez mejo!
Odslej nam sovragi nobene pedi
Zemlje več odvzeti ne smejo!“

Ploskanje je sledilo izbornemu poročilu.

Glavni blagajnik čast. g. Anton Koblar je podal račun družbe sv. Cirila in Metoda za XII. družbino leto (1897). Dohodki: Doneski podružnic gld. 7994'30, pokroviteljstva gld. 1160'82, podpora sl. dež. zbora kranjskega 1000 gld., podpora sl. občinskega sveta mesta ljubljanskega 500 gld., darila 30 slov. hranilnic in posojilnic 580 gld., razni darovi družbi gld. 1178'05, Mohorjani so darovali gld. 30'70, odkup od novoletnih voščil 84 gld., časniki so nabrali gld. 1765'14, iz nabiralnikov gld. 57'66, od vžigalic 700 gld., od svinčnikov 83 gld., volila gld. 227'70, „Lublanke Novize“ gld. 341'98, obresti od naložene glavnice gld. 165'56, prehajalni gld. 165. Skupaj gld. 16.033'91. Troški: Šola v Trstu gld. 5446'69, šolsko poslopje v Trstu gld. 4001'31, šolska vrtca v Rojanu in na Greti gld. 1741'57, šolstvo na Goriškem gld. 2565, šolski vrtec v Mariboru gld. 303'42, šolski vrtec v Celju gld. 470, šola v Velikovcu gld. 690'50, šolsko poslopje v Velikovcu gld. 617'83, podpore in nagrade gld. 694'76, knjige gld. 734'77, tiskovine gld. 112'25, stanarina gld. 175'35, razni troški gld. 206'47. Skupaj gld. 17.819'92

Primanjkljaja je tedaj 1786 gld. 1 kr. in koncem lanskega leta je bilo v blagajnici še 1267 gl. 33 kr.

Blagajnik je na to pojasnil podani račun in sedanje finančno stanje družbe. Glavna podpora družbi so podružnice, ki donajajo polovico dohodkov. V zadnjih dveh letih so dale: kranjske gld. 7635'88, štajarske gld. 2642'18, koroške gld. 482'91, goriške gld. 1839'82 in tržaške gld. 3296'45 in istrska gld. 63'23, skupaj gld. 15.960'47. Prehvaliti se ne morejo izvrstno delavne dame tržaške, treh ljubljanskih ženskih podružnic in občeznane litijske Slovenke. Tudi nekatere druge podružnice, kakor kaže „Vestnik“, so jako marljive. Vedno več se oglašajo tudi slovenskih hranilnic in posojilnic s podporami. Č. g. župnik Vrhovnik je naklonil družbi lepo svoto s knjigo „Lublanke Novize“, ponatisnjeno iz „Slov. Lista“. V Gorici se je osnovalo društvo „Šolski Dom“, vsled katerega se bodo dohodki naše družbe nekoliko skrčili, a mi privoščimo Goričanom napredek in družba je še podprla kot pokroviteljica novo društvo s tisočakom.

Šolsko poslopje v Trstu se je kupilo leta 1895. od zavarovalne družbe „Phönixa“ za 19.000 gld. Od tega se je precej plačalo 6000 gld. in v treh obrokih po 1000 gld. ter obresti, tako da je dolga na hiši še 10.000 gld. Lansko leto se je hiša prezidala, kar je stalo 2000 gld. Ti stroški so se pa sproti plačevali.

Šolsko poslopje v Velikovcu je stalo 36.413 gl. 17 kr. in sicer: zgradba šole 31.834 gld. 42 kr., perilnica in drvarnica 872 gld. 99 kr., vodnjak (in 2 apnenici) 250 gld. 10 kr., ograja 1289 gld. 30 kr., vreditev vrta 489 gld. 85 kr., oprava in učila 1657 gld. 17 kr. Od tega je družba že plačala 17.713 gld. 10 kr. in je dolžna še 18.700 gld. ter narasle obresti. Za stavbišče je pa družba plačala l. 1894. 1250 gld. Dolg imamo, a obupati nam ni. Družba še ne stoji slabo.

Gosp. Jurij Vrečko v Gradcu je volil leta 1896. hišo v Gradcu na Glavnem trgu, katero je davkarija cenila na 37.254 gld. 60 kr. Na hiši je pa toliko bremen, da bode družbi ostalo, ko bode hišo prodala, po proračunu odvetnikovem kakih 12.000 gld.; če se bode dobro prodala, tudi še nekoliko več. Gosp. Martin Derčar, župnik v Preski, je lani volil družbi 5500 gld. Družba je dobila na ta račun že 2000 gld. Zadnje dni so pa kar leteli stotaki v blagajnico družbe. Od vžigalic je dal g. veletržec Perdan zopet 200 gld., od kave gosp. trgovec Jebačin 100 gld. in obe ribniški podružnici sv. Cirila in Metoda sta danes dali mi po stotakih. Taka požrtvovalnost vrlih Ribničanov, ki izvršuje v dejanju, kar stoji zapisano tu na originalnem slavlolu iz suhe robe: „Za roda rast in doma čast“, navdušuje tudi nas; ta plamen nesimo seboj domov in palimo ga dalje in naš narod ne bode poginil nikdar. — Poročilu je sledilo živahno odobravanje.

Čast. gospod družbin nadzornik župnik Malenšek je prečital poročilo nadzorništva in skupščina je potrdila račune.

Izvolil se je v odbor družbe na novo gosp. prof. Brežnik v Ljubljani, mesto g. dr. Dečkota v Celju, in v razsodništvo g. notar Gogola. Na to se je zborovanje zaključilo in pričel se je banket.

Pri banketu v hotelu gosp. Arkota je bila izvrstna posrežba in vse je bilo animirano. Pod okni salona sta se vrstila godba in petje. Telegramov je došlo 25 in sicer so jih poslali:

Škofja Loka: Županstvo; Planina: Čitalnica; Podravlje: Slovani zgornjega Korotana; Koper: Knave, Tomšič; Vitanje: Dr. Medved, Žičkar; Most (Brüx): Lapajne iz Idrije; Črnomelj: I. belokranjska ženska podružnica; Sevnica: Boštanjci; Dol. Logatec: Ženska podružnica; Mokronog: Bralno društvo; Novo Mesto: Podružnica; Litija: L. I. Tura; Podravlje: Podružnica Rožak; Novo Mesto: Perko, Sladovič itd.; Mokronog: Podružnica; Litija: Slov. bralno društvo; Št. Peter: Lavrenčič; Podravlje: Šervicelj, Gabron itd.; Litija: Jenko; Litija: Gregorčič; Črnomelj: Šušteršič; Ljubljana: Lloydovo omizje; Loka: Premk, Lavrič; Medvode: Hribar (v verzih); Mokronog: Rodoljubi.

Lepe, jedrate napitnice, o katerih prihodnjič, so napravili: prvomestnik Zupan, dekan Dolinar, notar Svetec, svetnik Višnikar, gospa Ponikvar in gosp. Jaklič iz Trsta, ces. svetnik Murnik in kapelan Rozman iz Celovca.

Prvi vseslovenski shod kršč.-socijalnih delavcev v Ljubljani.

Vsem slovenskim krščansko-socijalnim delavcem po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem naznanjamo, da bo v nedeljo, dne 18. septembra t. l., v Ljubljani prvi veliki vseslovenski shod krščansko-socijalnih delavcev.

Kaj nas nagiba, da sklicujemo tak shod?

Letos praznuje naš ljubi vladar svojo petdesetletnico. Ko se vse veseli njegovega slavlja, ne smejo zaostati slovenski delavci. Hvala Bogu! velikanska večina njihova si je še ohranila zavest dolžnostij, ki jih ima do svojega cesarja, zavest hvalečnosti do njega, ki je porušil ovire delavskim organizacijam, ki je v skrbi za delavsko varstvo in zavarovanje vstvaril že mnogo koristnih zakonov, ki je zadnji čas tudi v političnem življenju dal mesto delavskemu stanu. Zato bodi njegovega blagonsnega dela spominu v prvi vrsti posvečen naš shod, — dokaz naše sinovske vdanosti in ljubezni.

Vseslovenski shod sklicujemo, ker je sedaj bolj kot kedaj treba, da javno prosvedujemo proti pogubnemu internacionalstvu, ki se iz tuje zanaša mej naše delavce, in da veličastno pokažemo, da v obrambi narodnih pravic stoji slovenski krščanski delavec vedno v prvih vrstah.

A še drugih razlogov imamo dovolj. Žalostni, obupni prizori na vseh straneh! Kdo z žalostjo ne opazuje, kako naglo propadajo slovenski delavski stanovi sploh? Komu pač niso znane žalostne razmere slovenskega delavstva? Kako vsej tej nesreči pomagati? Premišljajmo, posvetujmo se, delajmo naprej sami, in Bog bo blagoslovil naše misli in delo. To je gotovo: če bomo mi storili vse, kar zahtevata od nas krščanska pravičnost pa krščanska ljubezen, bo tudi Bog storil vse, česar nam je treba.

Za taka posvetovanja so potrebni shodi. In zato sklicujemo letos prvi vseslovenski shod krščansko-socijalnih delavcev. Sobratje! Pridi na shod vsak, kdor le more! Na tem shodu se bomo ozrli po svetu ter si ogledali, kako si drugod pomagajo delavci, v prvi vrsti krščansko-socijalni delavci, potem pa hočemo preudariti, kako si hočemo mi, vsi slovenski krščansko-socijalni delavci, skupno pomagati.

Sobratje! Dosedaj smo napravljali le vsak v svojem ožjem kraju delavske shode, sedaj nas je pa že toliko povsod, kjer prebivajo Slovenci, da lahko napravimo velik, veličasten vseslovenski delavski shod. Na tem shodu si hočemo znova utrditi svoje prepričanje, znova se naučiti za misel krščansko-socijalno.

Ob enem se bo tisti dan blagoslovila naša zastava, zastava slovenskega krščansko-socijalnega delavstva, zastava vse slovenske krščansko-socijalne organizacije. Ta zastava bo zanaprej vidna vez, ki nas bo vezala in nas vodila v našem težkem boju!

Ker pa bo zastava skupna last vse slovenske krščansko-socijalne organizacije, zato vabimo ob enem vsa slovenska društva te organizacije in sploh vse prijatelje slovenskega krščansko-socijalnega delavstva: pridite k slavnosti blagoslovljenja naše zastave!

Trdno smo prepričani, da s tem dnevom naredimo velik, važen korak naprej proti cilju, ki nam ga je zarisal z neizbrisnimi črkami poglavar naše svete cerkve, papež Leon XIII., v blagor in čast slovenskih delavcev.

Opomba I. Vsa korespondenca, ki se tiče vseslovenskega delavskega shoda, se dopisuj glavni tajniku pod naslovom: Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani.

Opomba II. Zastava je naročena; da se pa pokrijejo obilni stroški zanjo, prosijo se vsi prijatelji krščansko-socijalne organizacije blagohotnih prispevkov, ki naj se pošiljajo uredništvu „Glasnika“.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1898.

**Pripravljalni odbor za prvi vseslovenski shod
kršč.-socijalnih delavcev.**

Dr. A. Gregorič, dr. Jan. Ev. Krek, J. Žičkar,
zastopniki V. skupine.

I. Za Kranjsko:

Ivan Brus, Nikolaj Bernard, dr. Jožef Debevec, Ferd. Debeuc, Anton Finžgar, Jožef Gostinčar, Jakob Gross, Franc Jaklič, Ivan Jakopič, urednik „Glasnika“, dr. Ivan Janežič, Franc Jeraj, Janez Kalan, Franc Karlič, Anton Koder, Mat. Konič, Valentin Krašovec, Anton Lavrenčič, J. Lotrič, Ignacij Mercina, Jožef Novak, Franc Oswald, Ivan Pliberšek, Karol Pollak, Val. Pretnar, Peter Rezman, Tomaž Rožnik, Jakob Rižnar, Jožef Sedmak, Janez Sodar, Luka Smolnikar, Avgust Šinkovec, Andrej Škriba, Ivan Štefe, Krištof Wilman, Henrik Zalesjak, Fran Ziller.

2. Za Koroško:

Valentin Podgorc, Avg. Križaj, Anton Rupnik.

3. Za Primosko:

Ivan Dermastja, F. Hočevan, J. Knave, Martin Mars, V. Nučič, And. Furlan, dr. Jos. Pavlica, V. Skerk, Ivan Šinkovec.

4. Za Štajarsko:

Peter Erjavec, Jakob Gselman, Fran Hrustel, Jožef Kregar, J. M. Kržišnik, Martin Matek, Fran Ploč, Nikolaj Putrih, Martin Slatinek, Alojzij Sket, Fr. Sterbenk, Karol Tratnik.

Shod na Vrhniki.

Slovenski drž. poslanci so se deloma odzvali pozivu, ki so ga priobčili nekateri naši listi in ki jih je klical na delo doma. Poleg drž. poslancev Žičkarja, Einspielerja, dr. Gregorčiča, Žitnika, Pogačnika, prirejata pridno shode državna poslanca dr. Krek in svetnik Vencajz. Zanimiv shod, na katerem je poročal tudi deželni poslanec g. Jelovšek, sta priredila preteklo nedeljo na Vrhniki v lepi dvorani „Rokodelskega doma“.

Shodu je predsedoval vrhniški dekan g. Gantar. Gosp. deželni poslanec in vrhniški župan Jelovšek je v daljšem govoru našteval, kaj je storil deželni zbor koristnega za vrhniški okraj in kaj za splošno korist. Živahni „Živijo“ klici so doneli po dvorani, ko je omenjal razbite nemško-slovenske zveze in slovenskega vseučilišča.

Državni poslanec gosp. Vencajz je povdarjal dolžnosti poslanca do ljudstva. Poslanec, ki noče imeti dotike z narodom, naj se rajše poslanstvu odpove! Žalostne so razmere v državnem zboru, še žalostnejše pa je, da v teh trenutkih zavira tudi slovensko politiko častihlepnost nekaterih oseb. Govornik poljudno opisuje nagodbo z Ogersko. Te in druge gospodarske rane ozdraviti bi bila dolžnost drž. zbora. Povsod drvimo v propad. Treba hitre rešitve. Tujci vodijo Slovincem gospodarstvo, naše ljudi pode z rodne zemlje ter segajo po naših domovih. Skrajni čas je, da postane slovenskim politikom splošni blagor naroda načelo in da

prično gospodarsko delati. Kipečim navdušenjem so pozdravili zborovalci tople poslančeve besede, ko je poročal o ustanovitvi „Naše straže“. Priporočal je dalje kmečke zadruge, okrajne, deželne in državne. Pomaga naj pa tudi vlada, da se sloji, ki njo vzdržujejo, vzdrže. Vlada naj pusti toliko posestva, kolikor ga je treba, da se kmet preživi, brez davka, postavi se lahko proti previsokim obrestim ter določi, da se poplača vknjiženi dolg v anuitetah. Ustanovi naj se državna zavarovalnica; ljudstvo naj snuje Raiffeisnove posojilnice. Splošno ogorčenje je vzbudila vest, da deželni odbor že dve leti ne pride na dan s podukom o mirovnihi sodiščih. Govornik omenja dogodka pri graškem nadsodišču in pravi, da potrebujemo domačih juristov, če hočemo doseči nadsodišče v Ljubljani. Zato zahtevaj ves narod slovensko vseučilišče. Govornik konča s pozivom, da delujmo za spravo in mir v deželi!

Državni poslanec dr. Krek je podal jasno sliko političnih razmer. Da je v Avstriji prišlo tako daleč, niso vzrok jezikovne naredbe, vzrok je to, ker smo naslonjeni na Nemčijo. Kriv je tega tisti Bismarck, ki je najmanj 40 let prepozno umrl. Nemčija je postala velika s pomočjo socijalnih demokratov. Marks je že 48. leta zabavljaj nam divjim narodom, ki ne zaslužimo obstanka. Dejal je, da je uprav dolžnost Nemcev, podjarmiti nas. Lassalle je dejal, da prej ne bo zedinjena Nemčija, predno se ne združi z njo Avstrija. Bismarck je bil v zvezi s tema voditeljema socijalnih demokratov, kar je sam pripoznal. Da je dosegla Nemčija tak vpliv na nas, pomagal je Bismarcku znatno njegov pristaš Schmerling, ki je tedaj imel v rokah političke vajeti v Avstriji. Gre se za to, ali imej Nemčija glavno komando nad Avstrijo in dalje imej neka osrednja vlada vse v rokah, narodi pa nič. Mi ne pustimo, da bi Avstrija služila Nemčiji! Govornik je šibal, da se pogaja Thun z Nemci, ki vsi stoje pod poveljstvom veleizdajalcev. Z Nemci ne moremo imeti miru, ker ničesar ne popuste od svojih zahtev. Thunu ne more nihče zaupati. Odklopimo se od Nemcev in priklopimo se bratom Hrvatom, kamor spadamo. Na jugu je naša bodočnost. Otrokom pripovedujte o tej ideji, širite jo mej narodom! (Burno odobravanje)

Shod je poslancem izrekel zahvalo, z nadejo, da skoro zopet prirede shod, in zaupanje, ter sprejel to-le resolucijo: Deželni odbor kranjski se pozivlja, da pride na dan s podatkom o mirovnihi sodiščih in da se vendar odločno izjavi proti krivici, ki se godi našemu jeziku pri nadsodišču v Gradcu ter sklene izjavo za nadsodišče v Ljubljani.

Dalje se je shod izrekel za slovensko vseučilišče, za nadsodišče v Ljubljani, za „Našo stražo“ in za slogu med Slovenci.

Izvirni dopisi.

Iz Novega Mesta, 4. avgusta. Deželni zastopnik dolenjskih mest je, kakor znano, gosp. dr. Ivan Tavčar. Ta mož je neki nadarjen, ali kaj nam to pomaga, ko skoraj do malega za našo dolenjsko metropolo nič ne stori. Tukaj je središče Dolenjske, nebroj c. kr. in drugih uradnikov pri okrožnem, mest. del. okr. sodišču, okr. glavarstvu, davkarji, pošti, kolodvoru, finančni straži, višji gimnaziji, kmetijski in družih nižjih šolah, užitninskem uradu, orožništvu, notarstvu, advokatih itd. Po Notranjskem, Gorenjskem in deloma tudi Dolenjskem se je mnogo vodovodov napravilo, v našem mestu pa še danes nimamo poštene pitne vode, in akoravno je po gosp. J. Hraskyju ves načrt za vodovod in proračun nadrobno izdelan, se že dve leti nihče za njega izvršitev ne gane. Izgovor, da se v državnem zboru za njega izvršitev ne da nič doseči radi obstrukcije, je jalov, zakaj se pa pred obstrukcijo ni zanj nič storilo? K napeljavi tacega vodovoda da navadno država $\frac{1}{2}$, dežela $\frac{1}{4}$ in mesto $\frac{1}{4}$. Ne samo državni, tudi deželni poslanci imajo v tacihi zadevah pri metodajnih dunajskih oblastvih pravico do zastopanja. Naše mesto ima zdaj, ko ima železnico, vse pogoje za napredovanje, ali zastonj, glavnega pogoja za povzdigo našega sre-

dišča, dobre pitne vode nam še manjka. Sama voda iz Stopiča se ogreje in okuži, predno do Novega Mesta priteče, tedaj je potreba vodo po ceveh od izvira napeljati in z mlinarji v dogovor stopiti. Ali nihče v tej prevažni zadevi mazinca ne gane, vse roke križem drži. Kako vendar to pride, da ni ta najvažnejša stvar nikomur mar, da v tej zadevi vse spi? V sosedni Štajarski ima skoraj vsako mestece vojake, na pr. Celje, Ptuj, Slov. Gradec, Maribor, Gradec, Ljubno, Bruck, Judenburg i. dr., in koliko lepega denarja vojaki v teh mestih pustijo! In na Kranjskem, kjer smo bližje državne meje, se vojaštvo edino in izključno v Ljubljani nastanja in nikjer drugje na deželi. Kako pridejo vsa druga kranjska mesta ob vojaštvo, posebno naše starodavno garnizijsko Novo Mesto?

Pripoveduje se, da se namerava ustanoviti v proslavo 50letnega vladanja našega presvitl. cesarja kakih 20 do 30 novih polkov. Ako se ustanovijo, nastanjeni bodejo povsod drugod, samo tukaj ne, ker nihče ne skrbi za dobro pitno vodo in za zgradbo nove vojašnice v bližini mesta. Deželno mesto Ljubljana lahko gradi vojašnice, manjša mesta na deželi tega ne morejo, zato naj jim prihiti dežela na pomoč, kajti kakor deželno glavno mesto, tako tudi zastop dežele za zgradbo nove vojašnice lahko posojilo dobi, katero se navadno prav dobro obrestuje in tako se z deželno pomočjo in s pomočjo našega poslanca v tej zadevi lahko kaj stori, ako bi hotel poslanec kaj delaven biti. Na izgovore poslanca ne damo tukaj nič. Gosp. dr. Tavčar je že več let naš poslanec, obljubil nam je z znanimi izbornimi govori že silno mnogo, dejanja pa ne vidimo do danes še prav nobenega. Z obljubami in sladkimi besedami nam pa ni prav čisto nič ustrezno. Ako hoče ostati naš poslanec, naj ne govori samo skozi okno zbornice, naj dokaže, da njegov talent, jezik, ugled in trud tudi za svoje novomeške volilce zna uporabljati, ker obljub in sladkih njegovih besed smo že siti, zdaj smemo z vso pravico pričakovati enkrat tudi dejanja kot posledico njegovih spretnostij. Novomeščan.

Od Sv. Lenarta nad Loko, 10. avg. Naše nove orglje so bile blagoslovljene 8. t. m. Znani dobrotnik št. lenartske fare rajni gosp. dr. Jernej Zupanec je napravil šolo pred dvema letoma, preskrbel jo s potrebnimi učnimi sredstvi in pomogel, da se vrši pouk že dve leti. Lansko leto je obiskal šolo in prisostoval pri skušnji. Navdušilo ga je tako, da je ta dan obljubil kupiti nove orglje za župno cerkev.

Že dne 7. t. m. je gromenje topičev nanzanjalo veselje župljanov. Na dan blagoslovljenja orgelj se je vršilo vse slovesno. Ob 8. uri je maševal za pokojnika preč. gosp. p. Hugolin. Polna cerkev domačinov je molila za dobrotnika pri sv. opravilu. Prava slovesnost vršila se je pa ob 10. uri, ko je blagoslovil orglje preč. g. dekan in kanonik Sušnik. Po blagoslovu je bila takoj pridiga. G. Sušnik govoril je o pomenu orgelj in o rajnkem darovatelju. Ko se je začela sv. maša, zapele so slovesno orglje. Orgljal je mojstersko pri obeh sv. mašah č. g. p. Hugolin. Ljudi je ganilo, ko so začuli mile glasove orgelj. Pevci iz Ljubljane pa so peli. Delo hvali mojstra Fr. Goršiča. Izvrstna je intonacija orgelj.

Pri vsi slovesnosti si je vendar mislil vsakdo, kako srečen bi bil rajni g. dr. J. Zupanec, ko bi mogel biti sam poleg, kar je želel tako iskreno. Toda neizproсна smrt segla je z mrzlo roko po njem in mu zatislila trudne oči.

Rajni bival je ves čas, odkar se je izšolal, izven doma. Vendar pa mu ni ugasnila ljubezen do domačega kraja. Ljubil ga je tako, kot malokdo. Vsi domačini so mu iz dna src hvaležni in se ga bodo vedno spominjali. Umrli niso njegova dela, s katerimi si je postavil spomenik, ki ga ne zdere človeška roka in ne uniči tok časa. V delih svojih sam bo živel večno!

Da se je pa vsa slovesnost vršila, gre zahvala nečaku rajnkega dobrotnika, gosp. Vrbanu Zupanču, ki je naprosil gospode iz Ljubljane, da so se potrudili k Sv. Lenartu. Presrečna bodi zahvala njemu in pevcem! K. N.

Iz Slovenskih Goric, 11. avg. Skoro bi se dal zapeljati, da bi zapisal tudi jaz v za-

četku prvega dopisa iz Slov. Gor. besede „murturi vos salutant“, ki so postale nekako stereotipne. No, bojim se, da bi se osmešil; kajti mnogi še ne verjamejo niti sedaj, da se nam godi slabo, ampak nas smešijo, češ da je pač naša navada vikati in kričati za pomoč, jadikovati in tarnati ter moledovati.

Nekaj nas je pred kratkim zelo razveselilo. Uganili ste že. „Našo stražo“ menim. Obmejni rojaki! Pokazali ste svojo neustrašenost, svojo neumorno delavnost, svoje narodno navdušenje neštivilnokrat, pokažite tudi sedaj svojo požrtvovalnost; saj se gre ravno za vas, saj je baš za vas ustanovljeno omenjeno društvo! Sramotno bi bilo, če bi pri nas društvo ne našlo častno število udov; a za to treba vstrajne, žive agitacije, poučevanja. Naši obmejni časniki so do sedaj, žal, kaj bagatelno poročali o društvu. Upamo vsaj, da one vrstice niso zadnje.

Ker pišem ravno o „Naši straži“, naj se obrnem na skrajno severno mejo Slov. Gor. in sploh Slovenije, k št. Ilju, kjer bo imelo društvo mnogo, mnogo dela.

Kakor vsako leto, tako sem bil tudi letos že parkrat tam ter se pogovarjal z raznimi odnotnimi rodoljubi o tamošnjih razmerah.

Pravili so mi, kako ljub mir je bil nekaj tukaj mej lepimi, rodovitnimi vinskimi goricami. A sedaj?! — Slovenci niti cesarske slavnosti ne smejo povsod prirediti, ker so v nevarnosti, da bi jih Nemci — kamenjali. — Ljudstvo je dobro, pridno, žilavo, a kaj, ko ga mnogo ječi pod sovražnimi kremplji. Ne more se ganiti. Narodnjaki imajo tukaj grozno težko stališče. Če ljudi izpodbujajo, če jih pridobivajo za našo stvar, se marsikateremu bere iz oči, kako bi rad bil z nami; a kaj bi rekel potem — gospod, kojemu dolguje! Istotako je z ono mučilnico, z nemško šolo. Na kak način se za tako nestvore nemške kulture, nota bene XIX. „prosvitljenega“ veka, kupuje deca, je znano. — Dalje! Na vsako posestvo, ki je na prodaj, preži Pistor in skrbi, da pride v nemške roke. Mimorede omenjeno bodi, da bi mnogo naših rodoljubov smelo vzeti pred Pistorjem klobuk raz glavo, kajti on bi nam lahko bil v izgled delavnosti in neustrašenosti. Ta kompliment bo seveda gospodu baronu, ki kaj hlastno pobira, kar pišejo o njegovem „delovanju“ slovenski časniki, kaj po godu; no, našim bi bil v vzpodbudo. — Občudovanja vredna je naša znana slovenska brezbriznost in kratkovidnost. Nemci so spoznali lepoto in rodovitnost tega divnega kraja, vsako leto jih prihaja več semkaj... A, mi?! —

Še nekaj! G. Pistor meni obhajati „svojo“ cesarsko slavnost ter vsaditi pred Thalerjevo vilo „Kaisereiche“. Habeat sibi, naj le! — Slovenci, pokažite hrbet Pistorju in nemškemu hrastu!

Politiški pregled.

Ministerski predsednik grof Thun ima vedna posvetovanja z ministri. Ogerski predsednik baron Banffy je šel v Ischl k cesarju. Trdi se, da je na Ogerskem ministerska kriza. Naši Nemci se že slinijo Thunu, češ: odpravi jezikovne naredbe, pa ti pomagamo streti madjarsko oholost.

Izjave za blaznico. „Grazer Tagblatt“ piše: „V Avstriji se sme uradovati samo nemški, in vsak poskus za dvojezično uradovanje, bodi si po sili ali potom spravljalivosti, je treba najodločneje pobijati, ker se to pravi: izročiti nemški vpliv.“ — Wolf je pa v Celju govoril: „Naš nemški bog je del svojega duha in svojega bitja poslal na svet in naredil človeka Bismarka, da je ovekovečil nas, že itak slavne Germane“.

Socijalna demokracija v pravi luči. „České Dělnické Listy“ pišejo: V rokah imamo seznam 350. nemško-židovskih tovarnarjev, veletržcev, bankirjev itd. iz Prage in iz okolice, kateri na različne načine vzdržujejo „češko“ socijalno-demokratsko gibanje. Pa to niso še vsi mecenje! To so imena največjih pijavk delavskega ljudstva; osebe, proti katerim more pošten delavec poznati samo jedno: boj! In od teh zares kapitalističnih stvorov ni sram soc.

demokrate jemati faktično miloščino od drobne denarja pa do tisočaka. Socijalna demokracija je sedaj pod ščitom tiskovnih uradov, tako da ne smemo, niti imen teh mecenov tiskati, ker „Češki Dělníky“ in „Radikálné listy“ so bili vsled tega konfiskovani. — Na glasilo čeških soc. demokratov „Právo lidu“ je naročenih 800 Židov. — Časopis narodnih delavcev „V před!“ ima seznam 170 židov in še drugih Nemcev kazinarjev, ki so podpirali češke soc. demokrate. „Gliha vkup štrih!“ —

Češkim „Narodnim Listom“ je odvzet poštni debit za Srbijo, najbrže zaradi objavljenega čednega pisma, katero je bil pisal Milan Nataliji.

Nemci na Češkem so hoteli ustanoviti zavezo nemških mest na Češkem. Vlada pa jim je to prepovedala. Ker je s tem velenemške načrte znatno prekrizala, kriči sedaj vse Nemštvo!

Kardinal Sembratovič, grško-katoliški nadškof v Lvovu, je umrl dne 4. t. m.

Bolgarski knez Ferdinand je prišel dne 9. t. m. obiskat črnogorskega kneza na Cetinje. Vsprejem je bil veličasten. Govori se, da bodo Črna Gora, Bolgarska in Rumunska, katerim pristopi tudi Grška, sklenile pod pokroviteljstvom Rusije balkansko zvezo.

Nemški cesar se namerava vdeležiti velikih vaj avstrijske mornarice, ki bodo novembra meseca v sredozemskem morju v obližju Trsta, Pulja in Reke. Glavno poveljstvo bode imel cesar Franc Jožef. Nemški cesar bode obiskal tudi Reko.

Zola je bil dne 10. avgusta od prizivnega sodišča v Parizu obsojen zaradi obrežovanja treh zvedencev v pisavi na jeden mesec ječe in 2000 fr. globe ter plačanja 10.000 fr. odškodnine pisarskim zvedencem.

Domače novice.

Županski shod. Na županski shod dne 16. in 17. t. m. so povabljeni kot gostje tudi vsi slovenski deželni in državni poslanci. Dne 16. t. m. na predvečer shoda bode ob 8. uri zvečer na vrtu „Narodnega doma“ veselica s petjem, godbo in s prižiganjem umetnega ognja. Pri tej veselici priredi odbor narodnih dam pod predsedstvom gospe podžupanje Marije pl. Bleiweis Trsteniške bazar na korist fondu za Prešernov spomenik. Dolžnost ljubljanskega občinstva je, da se te veselice v obilnem številu udeleži in tako izkaže čast, od vseh stranij domovine došlim županom. Pri veselici dne 16. t. m. zvečer, pri zborovanju dne 17. t. m. dopoldne in pri pogoščevanju istega dne opoldne bodo imeli občinski svetniki pripete belozelene kokarde. Ob prihodu vlakov dne 16. t. m. čez dan in dne 17. t. m. dopoldne naj se došli župani na kolodvorih obračajo do gospodov članov stanovanjskega odseka, ki bodo imeli belo-modro-rudeče kokarde in bodo delili nakazila za stanovanja. Pojasnila se bodo dajala tudi v „Narodnem Domu“ in v magistratnem ekspeditu na Mestnem trgu št. 1. v I. nadstropju.

Vseslovenski dijaški shod. Neznosne razmere na tujih vseučiliščih so vzdramile ves slovenski narod, ki je z nova pozdignil svoj glas za samostojno slov. univerzo. Dež. zbor, občinski sveti, razni volilni shodi, osobito pa slov. delavstvo so sklenili že lepo število resolucij v tem smislu. Sedaj se pridružijo i slovenski dijaki s posebno manifestacijo na vseslov. dijaškem shodu, ki bo 19. 20. 21. avgusta v Ljubljani. Svojo udeležbo so obljubili slov. dijaki iz vseh slov. pokrajin, ob sebi umljivo tudi bogoslovci koroški, štajarski in primorski, le, kakor čujemo, ljubljanski so odklonili. Znabiti govorica ni utemeljena! Na dijaškem shodu se bo pa razpravljalo tudi o tesni organizaciji vsega dijaštva. Ogromna večina slov. dijaštva ni strankarskega mišljenja in pri tej organizaciji jo vodi le čisto rodoljubje in pa skrb za bodočnost našega naroda. V tej organizaciji hoče položiti temelj skupnemu delovanju slov. svečeništva in posvetnega razumništva. Vsak narod pozna pomen dijaštva za narodno probujo in prosveto. Slovensko občinstvo ljubljansko ima sedaj lepo priliko, pri tem prvem vseslovenskem dijaškem shodu pokazati, se li ono zaveda tega pomena

in li zna ceniti važnost tega shoda. Slovensko delavstvo je na vseh svojih shodih dokazalo simpatije za slov. dijaštvo in skrb za mladi naraščaj. Naj tudi dijaštvo ne pozabi po višji izobrazbi hrepenečega slov. delavstva! Na dijaškem shodu naj se pa priredi lepa manifestacija za slov. univerzo ne samo vsega slov. dijaštva, temveč vsega slovenskega prebivalstva ljubljanskega.

Vspored shoda slovenskih velikošolcev in abiturientov. Krajevni pripravljalni odbor bo sprejemal 18. t. m. ves dan in 19. t. m. dopoldne došlece v „Narodnem Domu“ ter jim nakaže stanovanja. Zborovanji se zvršita v veliki dvorani „Narodnega Doma“ in sicer: 19. avgusta ob 1/2 3. uri popoldne: „Slovensko vseučilišče v Ljubljani“, govori gg. iur. Vodušek. Ob 1/2 9. uri zvečer podoknica Ljubljani. 20. t. m. dopoldne ob 9. uri zborovanje: „Organizacija slovenskega dijaštva“ govori g. J. Reisner. Ob 1/2 2. uri skupni banket ob 8. uri zvečer na vrtu „Narodnega Doma“ velik komerz. Pri tem bodo sodelovala slavna pevska društva „Slavec“, „Ljubljana“ in „Slovensko trgovsko pevsko društvo“; velikošolci in abiturientje nastopijo z novim Stritar-Hladnikovim zborom: „Vseučilišče v Ljubljani.“ Slavno občinstvo se vabi k obilni vdeležbi. Narodna dolžnost vsakogar je, vdeležiti se tega komerza, na katerem pokaži slovenska Ljubljana, tisto, kar nemška mesta kažejo, kadar zborujejo mej njihovimi zidanimi nemški burši. Nadejamo se, da ta večer naše občinstvo pokaže, da stoji za slovenskim dijaštvom. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. V nedeljo 21. avgusta t. l. je skupni zajutrek, katerega prirede slovenske dame, potem opoldne izlet v Kranj, kjer bo na kolodvoru vsprejel dijaštvo „Gorenjski Sokol“. Na vrtu g. Petra Majerja mlajšega zabava, tamburanje in petje. Vmes izlet na 3/4 ure oddaljeno Šmarjetno Goro. Pripravljalni odbor prosi one tovariše dijakke, ki niso dobili pozivov in poročil, da javijo svoje naslove in vdeležitev. Treba je to vedeti vsaj nekaj dni pred shodom radi priprave stanovanj in skupnega obeda.

Ljubljana pokaži svoje slovensko lice! Prihodnji teden, v sredo 17. t. m. bodo zborovali v Ljubljani slovenski župani, koncem tedna pa slovensko dijaštvo. Ne dajmo povoda, da bi se norčevali Nemci, češ, da se tedaj ni videlo po Ljubljani slovenskih zastav. Slovenski hišni posestniki, vsi na dan s slovenskimi trobojnicami! — „Someščanje! Dne 16. in 17. t. m. zberó se v Ljubljani župani slovenskih občin Kranjske, Štajarske, Koroške in Primorske; dne 19. do 21. t. m. pa bodo tukaj zborovali slovenski akademiki. Obakrat veže zavedno ljubljansko meščanstvo dolžnost, da dokaže prišlecem, kako dragi in mili gostje so prebivalstvu bele Ljubljane, ki je in ostane kulturno središče slovenskega naroda. Someščanje! Župani naših občin so zastopniki jedine samouprave, ki jo slovenski narod ima; akademična mladina pa je njegova nada in ponos. Pričakujem torej, da boste to uvaževali ter z okrašenjem svojih hiš z zastavami tudi na zunaj dokazali, da veste ceniti veliki pomen obeh shodov. V Ljubljani, dne 10. avgusta 1898. Župan Ivan Hribar l. r.“

Ljubezen do svobodne duše. Kot komentar k dr. Tavčarjevemu govoru na učiteljskem shodu, prinaša „Edinost“ naslednjo brzojavko: „Zaradi sodelovanja v „Slov. Listu“ je deželni primarij dr. Vinko Gregorič prišel v dolgotrajno disciplinarno preiskavo, ki se je zdaj završila tako, da je kranjski deželni odbor dal dr. Gregoriču, kakor načelniku konzorcija „Slov. Lista“, disciplinarno kazen, in sicer ukor. Dr. Gregorič mora nazniti svoj izstop iz konzorcija deželnemu odboru. Živela dvoboda misli in svobodna duša!“ Tudi „Soča“ je poročala o tej stvari, „Slovenec“ pa se je bavil ž njo v posebnem članku. Mi za danes še ne pišemo ničesar. Konstatujemo le, da smo primorani imeli ostro polemiko ne z deželnim odbornikom dr. Tavčarjem, ampak s tistim žurnalstvom dr. Tavčarjem, ki se junaški skriva za oblastvo deželnega odbora in o katerem pravi „Soča“: „Kolikor je ta mož skvaril, ne popravi dvajset Hribarjev!“

Tako zidamo Slovenci! Minoli teden je hodil po Gorenjskem trgovinski minister dr. Bärnreither in ogledal si industrijska podjetja. Spremljal ga ni niti g. Murnik, niti g. Perdan, očeta trg. in obrtne zbornice, ampak sami Nemci: Luckmann, dr. Schaffer, baron Schwegel. Videl je minister samo nemško industrijo. Kakšen vtis je li odnesel na Dunaj? . . Recimo, da slovenskih industrijev in večjih obrtnikov nij, tedaj — jih moramo dobiti, da ne bodo naš narod vedno le hlapčeval Nemštvu. Kako do tega pomaga „Narodova“ klika, le jeden izgled. V Ljubljani se je osnoval konsorcij narodnih mož (ne „Katoliško politično društvo“, kakor trdi „Narod“ — in, magari naj bi bili tudi to!) ki namerava kupiti (nemško) Perlesovo pivovarno. „Narod“ je kar naenkrat pritekel in hinavski svetuje „Ljudski posojilnici“, naj ne posodi denarja, ker je z nakupom te pivovarne, ležeče sredi mesta, združen prevelik risiko. Kdor ve, kako malo je „Narodu“ mar blagor „Ljudske posojilnice“, spozna precej konjsko kopito: po jedni strani hoče sumničiti denarni zavod kat. narodne stranke in njega solidnost, po drugi strani pa izpodkopati temelj novemu narodnemu podjetju, ker ni zrastle na „Narodovem“ zelniku. Tako zidamo Slovenci! In optimist prof. Zupan je še rekel v Ribnici: Združili smo se! Žal da se v dejanjih še nismo!

O, ta kocipijent! „Soča“ je pojasnila, da je v Rovšek-Jerkičevi pravdi, katero smo zadnjič omenjali, dr. Tavčar res poslal v Gorico najprej nemško brzojavno ovadbo sodišču, potem pa s pošto slovensko tožbo. Pa tudi te „malenkostne pomote“ z nemško ovadbo ni zakrivil dr. Tavčar, ampak njegov koncipijent dr. Vodušek, ki je podpisal svojega šefa baje brez njegove vednosti. Bil je dr. Vodušek še toliko uslužen, da je popolnoma prostovoljno naglašal v „Narodu“, da drugače ni mogel energično varovati interesov Tavčarjevega klijenta, kakor z nemško brzojavko, kajti v Ljubljani uradniki ne znajo pravilno slovenski brzojavljati. Nauk je tedaj: Ljubljancani, kadar ste „energični“, brzojavljajte nemški! Tako uči Tavčarjev koncipijent!

Lov na dopisnike nasprotnih listov je pri „Narodu“ nekaj običajnega. Zadnjo soboto je v Kranju lovil našega člankarja, reagujočega na „Narodov“ dopis od črnogorske meje. Zaletel se je v čisto napačno mesto. Potem je imel še drugo smolo. Oprl se je na neko izjavo „Narodne Misli“ v Zagrebu in ta list je nehal izhajati.

Matej Hubad zopet doma! Poroča se nam, da se je ljubljeneec slovenskega občinstva, koncertni vodja g. Matej Hubad, s svojega potovanja preko Ruske, Galicije, Bukovine in Nemčije vrnil zopet na svoje prejšnje mesto pri „Glasbeni Matici“, katero je s svojim neumornim delom tako oslavljal. G. prof. Hubad bode nadaljeval delo, katero je na čast slovenski pesmi pred leti toli uspešno začel. Menimo, da se bodo pod njegovim vodstvom oklenili „Glasbene Matice“ vsi pevci, ki so nekdanj sodelovali pri njej, pa da ji prirastejo še nove moči.

Vseslovenska delavska slavnost. Vspored vseslovenskega shoda kršč. socialnih delavcev in slavnosti blagoslovljenja zastave „Slov. kršč. socialne zveze“ se je določil tako-le: V soboto, dne 17. septembra: Ob polu 8. uri zvečer sijajna bakljada po mestu z godbo, serenada presvetlemu gosp. knezoškofu in blagorodni kumici gospej Pollakovi. Po serenadi priredi na vrtu Virantove restavracije „Slov. krščansko-socialna zveza“ večer na čast došlim gostom. V nedeljo, dne 18. septembra: Ob 8. uri zjutraj zbero se društva na Turjaškem trgu pred „Katoliškim Domom“, odkoder odkorakajo z godbo na čelu v nunsko cerkev. — Blagoslovljenje zastave, govor, sv. maša. — Obhod po mestu. — Slavnostno zborovanje v veliki dvorani „Katoliškega Doma“. — Skupni obed pri „Virantu“. — Po obedu ogledovanje mesta. — Ob polu 4. uri popoldne na okrašenem Virantovem vrtu velika ljudska veselica v proslavo jubileja Njegovega Veličanstva cesarja s sodelovanjem raznih pevskega društev, godb, prologom, slavnostnim govorom, šaljivo loterijo itd. — Vstop udom slavnih društev brezplačen. Podrobni vsposed sledi.

— Slavna društva se prosijo, da nemudoma naznani svojo vdeležbo in točno zabeležijo število udeležencev in čas dohoda glavnemu tajniku g. Luki Smolnikarju, stolnemu vikarju v Ljubljani. Vdeleženci, ki žele prenočišča, naj to pravočasno naznani. Društva, ki imajo zastave, naj naznani, ako se slavnosti vdeležijo z zastavo. Slavna pevska društva se opozarjajo, da morajo pevske točke, katere nameravajo peti, tudi naznani poleg vdeležbe pristojnim oblastvom. Prosijo se, da pevske točke ob enem naznani tudi pripravljalnemu odboru. Če kako društvo pomotoma ni prejelo vabila, prosimo je oproščenja in blagohotnega obveščanja. Na naši slavnosti je vsakdo dobrodošel, kdor slovensko čuti in pošteno misli. Slavnost naša bodi slavnost slovenskih mas. Za posameznike veljajo objave v časopisih. Na svidenje 17. in 18. septembra v Ljubljani. Slavnostni odbor.

Umrli je v soboto 6. t. m. v Ljubljani trgovec g. Anton Skaberne. S tem je smrt nemilo posegla med redke vrste narodnih trgovcev. N. v m. p.!

Nedeljskega počitka nimajo še uradi pri tukajšnjem finančnem ravnateljstvu. Ukaz, praznovati nedeljo, je menda že davno izšel v ministerstvu. Kdo je pač vzrok, da se finančno ravnateljstvo v Ljubljani nanj ne ozira?

„Anno 1898“ je bilo zgrajeno poslopje meščanske imovine. Tako poroča napis nad balkonom nove zgradbe. Zgradba je mestna, ne vemo torej zakaj se napis ne glasi v slovenščini, ampak samo v jeziku prebivalcev Emone.

Starosta koroških rodoljubov milostljivi prošt v Tinjah g. Lovro Serajnik, kateri je vsem vdeležnikom vseslovenskega shoda v najblajšem spominu, praznoval je zdrav in čil dne 6. t. m. devetdesetletnico svojega rojstva. Bog ohrani Slovence g. prošta še mnogo let in daj nam mnogo takih mož, ki bodo imeli na večer svojega življenja še toliko mladeniškega navdušenja, kakor ga še vedno pri gospodu proštu opazujemo.

Slovenske predstave v deželni gledališču v Ljubljani se letos prične dne 20. septembra.

V spomin zasedanja Bosne in Hercegovine so imeli danes teden junaki, ki so pred 20. leti pridobili na ondodnih bojiščih novih lavorik domačemu pešpolku štev. 17., spominsko slavnost na vrtu Ferlinčeve restavracije. Vrt je bil lep okrašen, samo deželnih barv so se aranžerji zbal, ker so menda pozabili, da je v Bosni tekla slovenska kri. Tudi slavnostni govornik računski svetnik g. Svetek je prav po nepotrebnem svoj govor končal samo s „Hoch“-klici. Odlikoval pa se je s svojim govorom načelnik veteranskega društva g. Mihalič, ki ni pozabil, da je naš domači pozdrav „Živijo“. Pri slavnosti je sodelovala vojaška godba. Slovenske točke je občinstvo s pohvalo sprejelo.

Iz Novega Mesta se nam piše: Ugovarjati moram dopisniku v „Slov. Narodu“ št. 171, ki trdi glede znanega nakupa glasovirja za našo „Glasbeno Matico“, da nobeden Slovenec sploh ne izdeluje glasovirjev, ki bi zadostovali za šolski pouk in za društvene koncerte. To je pač, naravnost rečeno, smešno. Sicer ne vemo, kateri narodnosti pripisuje dopisnik g. M. Ropasa, c. kr. privilegiranega izdelovalca glasovirjev v Celju, a mi dobro vemo, da je Ropas Slovenec, da je on edini izdelovatelj glasovirjev mej Slovenci in tudi vemo, da je on lastnik že dveh c. kr. privilegijev in dveh diplomov, kar bi menda ne imel, ko bi jih ne bi bil po vsi pravici zaslužil. Slovincu se vsaka zmožnost oziroma umetnost rada odreka in s tem je menda že tudi dokaz dovolj, da so njegovi glasovirji vender le kaj vredni. Isti tudi niso dragi, temveč ceneji od dunajskih. Da bi Vaš glasovir ne bi bil dober, tega sploh trditi nismo, rekli smo le, da bi bili za toliko denarja kaj boljšega pričakovali, kajti kar ste dali več ko 350 gld., ste zavrgli, naj že velja kolikor hoče, in bodite uverjeni, da tega mnenja ni samo jeden, marveč vsak poznavalec, kdor ga je sploh videl. Z mirno vestjo vam rečemo, da so tukajšnji glasovirji g. Ropasa vsaj tako dobri, kakor je Vaš, ako se že besede „boljši“ tako bojite, in vender je vsak izmed teh

za dober stotak in še več ceneji, in vrh tega je g. Ropas domačin!

Iz Novega Mesta se nam piše: Tukaj se je osnoval slavnostni odbor pod pokroviteljstvom blagorodnega gospoda Antona Pöll-a c. kr. podpolkovnika v p., ki ima nalog, prirediti slavnost v proslavljenje petdesetletnega vladanja Njega Veličanstva presvetlega cesarja Frančiška Jožefa I. — Odbor že marljivo deluje, preskrbljeno je večinoma vse, kar je treba in ako nam Bog da lepo vreme, pričakovati je najlepšega vspeha. Vdeležiti se smejo slavnosti vsi vže dosluženi vojaki iz Novega Mesta in okolice, kateri so opravičeni prejeti spominjsko svetinjo. Dan za to slavnost je določen na 21. avgusta t. l. s sledečim vspehom: Ob 10. uri dopoldne zbiranje pred mestno hišo v Novem Mestu. Ob 11. uri odhod v vojaškem redu z godbo na čelu k sveti maši pod milim nebom pri „Božjem Grobu“. Ob 1 uri popoldne slavnostni banket pri „Tučku“. Ob 4. uri popoldne veselica v gozdu v Žabljah Vasi. Priglasiti se je pri gosp. Ropas-u, tajniku mestne hranilnice v Novem Mestu, ali pa v občinski pisarni v Kandiji in se tudi ob enem plača prispevek, ki znaša uštevši banket vred 1 gld. 50 kr. in brez banketa 50 kr.

Imenovanje. Cesar je imenoval višega finančnega svetnika na centralnem vodstvu zemljeknjiznega katarstra, dr. Vladimirja Globočnika pl. Sorodolskega, sekcijiskim svetnikom v finančnem ministerstvu.

Močnikova slavnost se je 10. t. m. v Zalogu pri Cerkljah prav lepo izvršila. Odkritju spominske plošče je prisostvovalo okoli 50 učiteljc in učiteljev.

G. dr. Gertscherju so se v Zadru jako priljubili hrvatski listi. „Narodnega Lista“ je zaplenjena kar vsaka številka, odkar je on tam.

Domača obrt. Iz Kranja se nam piše: Te dni je razstavil g. Ivan Pintar, umetelni mizar v Kranju, v prodajalni g. Karol Floriana elegantno, jako okusno izdelano, bogato okrašeno salonsko omaro v italijanskem renaissance slogu. Delo — naročeno od gospe A. D. v Trstu — je res skrajno umetniško dovršeno in bi bilo prava specijalitet v vsaki razstavi. Taka dela so čast slovenskemu narodu!

Kemijsko preskuševališče „Kmetijske družbe kranjske“ se je otvorilo danes dopoldne.

Pri Vrhniku se je prigodila danes teden grozna nesreča. Neki tuj kolesar dirjal je tako neprevidno po klanec, da je podrl nekega 12letnega dečka, ki je vsled dobljenih poškodb drugi dan umrl. Pozor, kolesarji, vozite previdno!

V Kamnik je prišlo v zdravilišče letos 508 oseb.

Grozna nesreča je zadela koroške Slovence. Dne 27. julija je požar uničil v slovenski vasi Goriče ob Zilji 44 poslopij. Strela je udarila v neki hlev sredi vasi in od tod se je požar bliskoma razširil. Pogorela je vsa oprava, krma in mnogo živine. Škode je okoli 109 tisoč gld. Pred 11. leti je v vasi naredila veliko škodo povodenj, prej je pa vas že dvakrat pogorela. Goriče so rojstna vas Matija Majarja Ziljskega, kipečega zagovornika slovenske vzajemnosti. Slovenski dež. poslanec koroški g. Grafenauer, župnik gosp. Anton Šturm in deželna vlada v „Miru“ prosijo pomoči. Slovenci, pomagajte svojim nesrečnim koroškim bratom! Darove sprejema uredništvo „Mira“.

Iz Toplice na Dolenjskem se nam poroča, da ondi kaj uspešno zdravi g. dr. Trenz, umirovljeni vojaški zdravnik. Bolniki ga splošno hvalijo in priporočajo. Pričakovati je, da bode prisotnost izbornega zdravnika lepe Toplice znatno povzdignila.

Znamke na korist družbi sv. Cirila in Metoda. Pišejo nam: Gosp. Schwentner, knjigar na Dvornem trgu, je, naprošen od gosp. Borovščaka v imenu družbe sv. Cirila in Metoda, sprejel prodajo rabljenih znamk v zavitkih. Da bodo rodoljubni nabiralci znamk po njih prav pridno segali, je menda umevno, ker se prodajajo v korist šolske družbe. Znamke so se nabrale iz milodarov, in na ta način je družbi možno, oddajati jih prav ceno. G. Borovščak nabira še dalje take znamke na korist družbe sv. Cirila in Metoda, ki se naj pošiljajo v Ljubljano,

Gospodske ulice št. 5. Znamke in kakoršnikoli kolki se tudi sprejemajo. Nabiralci in nabiralke, oglašajte se prav pridno!

Gospodinjstvo šole c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška otvorijo meseca oktobra t. l. Pouk bo v slovenskem jeziku in trajal bo jedno leto. Število gojenk, ki bodo stanovale v novem poslopju poleg Marijanišča v Ljubljani, je omejeno na 12. Pouk bode obsejal vse stroke gospodinjstva: kuhanje, šivanje, pranje, likanje, dela v hlevu in na vrtu, mlekarstvo, živinorejo, gospodinjstvo knjigovodstvo in razne šolske predmete. V šolo bodo sprejemali 16 let stara dekleta, ki bodo plačevale po 14 gld. na mesec za hrano, stanovanje in druge potrebščine. Prošnje naj se pošljejo glavnemu odboru c. kr. kmetijske šole do dne 15. septembra.

Porotne sodbe se v Ljubljani zopet začno 4. septembra. Porotniki so že izžrebani.

Iz Trsta na Občino hočejo tržaški bogataši zgraditi železnico na zobe. S tem nastane nevarnost za gorenje okolico, da bode postala pristopnejša tržaškimi Lahonom.

C. kr. obrtne strokovne šole (strokovna šola za obdelovanje lesa in strokovna šola za umetno vezenje in čipkarstvo) v Ljubljani. Na obeh šolah, ki stojita pod skupnim vodstvom ravnatelja Ivana Šubica, je poučevalo 17 učnih močij. Šola za obdelovanje lesa je imela naslednje oddelke: Za figuralno podobarstvo s posebnim ozirom na cerkvene potrebščine, za rezbarstvo, za strugarstvo, za pohištveno in stavbeno mizarstvo, za pletarstvo in končno javna risarska šola. Dekliški zavod pa je obsegal oddelke za umetno vezenje, za šivanje in za pletenje čipk, ter posebni tečaj za absolventinje. Moških učencev je bilo 77 rednih, 14 hospitantov in 103 obiskovalci javne risarske šole, tedaj skupaj 194. Četrty letnik je dovršilo 9 učencev (7 mizarjev, 1 rezbar, 1 figuralni podobar). Po materinem jeziku je bilo 6 Nemcev, 184 Slovencev, 3 Hrvatje in 1 Italijan, po veri vsi katoliki. Na strokovni šoli za umetno vezenje je bilo vpisanih 90 obiskovalk, mej temi 68 rednih učenk. Jedna učenka je bila Židinja, vse druge pa katoliške vere. — Z minolim šolskim letom je zavod dokončal deseto leto svojega obstanka, ob enem pa tudi došel do največjega števila učencev in učenk, tako da spada sedaj mej najbolj obiskane zavode te vrste v našem cesarstvu. Prihodnje šolsko leto se prične dne 19. septembra; vpisovanje pa se vrši za nove učence in učenke dne 16. septembra, za stare učence dne 17. septembra. Pri vstopu je treba dokazati, da je dotični star 14 let in da je ugodno dovršil ljudsko šolo. V pletarski oddelki, na katerega posebno opozarjamo, se vsprejemajo tudi deklice. Tu traja pouk 1—2 leti, dočim je učna doba na drugih oddelkih 4letna. Ubožni učenci imajo upanje, da dobe razne ustanove in podpore, katerih je bilo v minolem šolskem letu za 3690 gld. Vsa potrebna pojasnila daje drage volje ravnateljstvo. (Virantova hiša I. nadstropje).

Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji. Premeščeni so naslednji čč. gg. kapelani: Anton Golf iz Cirknice v Predvor, Anton Hribar iz Smlednika v Polhov Gradec, Evgen Lampe iz Grada kot pristav v bogoslovno semenišče, Valentin Marčič iz Pohovega Gradca kot prvi kapelan v Semiču, Ivan Medved iz Križevca pri Kostanjevici v Dobrniče, Viljem Mlejnik iz Semiča v Knežak, Viljem Pavlus z Dol v Šmarije, Ivan Pelc iz Semiča v Loški Potok, Anton Plešič iz Št. Jurija pod Kumom v Smlednik, Ivan Sever iz Črnomlja v Čemšenik, Ivan Volk iz Dolenje Vasi v Velesovo, Frančišek Žužek iz Predvora v Dolenjo Vas. — Novonameščeni so čč. gg.: semeniški duhovniki: Avgust Schauer kot kapelan v Koprivniku na Kočevskem, Frančišek Zupančič kot kapelan v Črnomlju, Frančišek Koželj kot kapelan v Križevem pri Kostanjevici in novomašniki: Engelbert Berlan kot kapelan v Št. Juriju pod Kumom, Frančišek Čemažar kot drugi kapelan v Seleh, Ivan Janc kot kapelan v Dolih, Adolf Knol kot drugi ka-

pelan na Raki, Ivan Knific kot drugi kapelan v Cirknici, Andrej Lavrič kot drugi kapelan v Semiču, Jakob Lovretič kot drugi kapelan v Kamniku, Ivan Zore kot kapelan v Gradu. — Razpisane so sledeče župnije v ljubljanski škofiji do 18. avgusta t. l.: Vrabče, Podkraj, Studenec, Št. Jošt pri Vrhniki, Ambrus, Prežganje: in Rovte nad Jesenicami.

Vrhiško pivovarno bode g. Th. Frölich uredil na par.

Za Sinj. Za žrtve potresa v Sinju poslali se našemu uredništvu: G. Štefan Rajnik v Gradcu 1 gld. — G. Anton Koblar 2 gld. — Dr. Vinko Gredorič 2 gld. — Neimenovan 50 kr. Prosimo nadaljnjih darov!

Društva.

Pravila društva „Naša straža“ so že potrjena. Na delo!

Kranjska odvetniška zbornica je imela v soboto svojo izredno skupščino, da so se izvolili funkcionarji namesto Nemcev, ki so odstopili radi znanega stališča zbornice proti preziranju slovenščine na višjem sodišču v Gradcu. Izvoljeni so bili: predsednikom zbornice g. dr. A. Moschë; podpredsednikom g. dr. Fr. Papež; predsednikom disciplinarnega sveta g. dr. Fr. Munda in pravnikom zbornice g. dr. D. Majaron. Vsled tega je bilo treba nekaj dopolnilnih volitev, katere so se koj izvršile. Izbran je v odbor g. dr. V. Krisper, v disciplinarni svet pa gg. dr. I. Šusteršič in dr. Vilfan. Namestniki so in sicer: pravdnika g. dr. Pirc v odboru g. dr. Jamšek in dr. Kušar, v disciplinarnem svetu pa g. dr. Treo. V odboru je samo eden Nemec in še ta samo namestnik. Na isti skupščini se je sklenilo izključno slovensko uradovanje zbornice. V deputacijo, ki naj ponese ministerstvu na Dunaj spomenico radi slovenskega uradovanja, so bili izvoljeni gg. dr. Mosche, dr. Krisper in dr. Majaron.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani je imelo svoj občni zbor v nedeljo dne 7. t. m. Članov je l. 1897. imela 589. Podporni oddelek društva je imel 4106 gld. 28 kr. dohodkov in 2029 gld. 21 kr. stroškov, torej 2077 gld. 7 kr. prebitka, bolniška blagajna pa je imela 7016 gld. 58 kr. dohodkov in 8090 gld. 18 kr. stroškov, torej 1073 gld. 60 kr. nedostatk. Društveno premoženje znaša 106.486 gld. 83 kr. Na dnevni red bi moral priti od 109 članov podpisan predlog za dvojezično uradovanje. Do glasovanja ni prišlo, ker je predsednik J. C. Mayer to točko odstranil z dnevnega reda, češ, da bode ravnateljstvo skušalo uradovati dvojezično. Proti tej samovolji se ni oglasil nihče! Uprav radovedni smo, kako bode sedaj ravnateljstvo tolmačilo dvojezično uradovanje. Od slovenskih trgovcev in slovenskih pomočnikov bi bili pričakovali večje odločnosti! — Iz trgovskih krogov se nam dalje piše: Pri našem bolniškem in podpornem društvu se čudno eksperimentira. Poročilo l. 1895. je prineslo še zapisnik aktivov, poročilo leta 1897 tudi še zapisnik podrobnih stroškov uprave, oboje je pa letos izginilo iz poročila. Nedostatek znaša 1073 gld. 60 kr., dasi je že nekaj let donesek 12 gld. in se je prej z dosti manjšim doneskom ne samo zadoščalo vsem potrebam, nego celo naredilo temelj za fond. Da je tolik nedostatek, je pač tudi vzrok, da se je pričela zidati raka. Ali je umesten tolik luksuz pri društvu, ki pospešuje humaniteto? Koliko članov pa bode deležno te rake? Vdove, otroci in očetje umrlih društvenikov pač ne bodo pustili, da bi njihovi ljubljenci bili na posebnem prostoru položeni k večnemu počitku. Za rako so vrgli skozi okno 3360 gld. 63 kr. in s tem tudi letnih obrestij 134 gld. 40 kr. S temi obrestmi bi bilo že marsikomu pomagano. Izpolnila so se prorokovanja, da z društvenimi filijalkami ne bode nič. V malih mestih zadoščajo okrajne bolniške blagajne. Naj bi večina sklicala izredni občni zbor in odpravila tako gospodarstvo. V ravnateljstvu imej polovico zastopstva mlajši trgovski naraščaj. S tem se bode privadil društvenemu poslovanju, kar je važno za društveno bodočnost, in omejilo se bode nekoliko cvetoče mameluštvo. S tem nikakor ne trdimo, da je blagajnica v neredu, knjige so v redu, hočemo

le, da so upelje treznejše gospodarstvo. „Deutsche Stimmen“ bobnajo v svet, da bode za sedaj vse zahtevanje za dvojezično uradovanje v društvu brezuspešno, na kar opozarjamo slovenske trgovske pomočnike. Terorizem ravnateljstva menda vendar ne bode premagal slovenske večine!

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo priredi v nedeljo, dne 4. septembra t. l. v Ljubljani veliko narodno slavnost s petjem, glasbo in blagoslovljenjem nove društvene zastave. Za sedaj naj je omenjeno, da bode v soboto, dne 3. septembra t. l., sprejem došlih bratskih društev; na večer serenada in bakljada z godbo kumici, preblagorodni gospej Mariji Perdanovi, in šentpeterskemu župniku, preč. gosp. Martinu Malenšku. Dne 4. septembra ob 11. uri sv. maša pod milim nebom pred Sv. Petra cerkvijo. Po maši blagoslovljenje zastave. Ob 1. uri popoldne skupni obed na vrtu pri „Zvezdi“ in ob 4. uri popoldne velika narodna slavnost na Koslerjevem vrtu.

Za Dalmatince po potresu prizadete, je jutri veselica v Rojanu pri Trstu. Priredi jo odnotni tamburaški zbor in pevsko društvo „Kolo“ iz Trsta.

Kranjska gasilna društva imajo slavnostni shod v nedeljo dne 21. avgusta v Ljubljani. Vspored: Ob 8. uri sv. maša v stolni cerkvi; ob 9. uri slavnostno zborovanje v dvorani starega strelišča z govorom povodom jubileja Nj. veličanstva. Po slavnostni seji odborova poročila in volitev zaveznega odbora za dve leti. Pri slavnosti se bode zopet odlikovala nemška komanda ljubljanskih ognjegascv.

Kmetijsko društvo snujejo v Metliki.

Katoliško delavsko društvo so ustanovili v Gorici.

Podgradska posojilnica in hranilnica je imela v l. 1897. dohodkov 58.902 gld. 67 kr., stroškov 55.576 gld. 90 kr., dobička pa 401 gld. 90 kr. Posojilnica ima 386 zadrušnikov in obstoja še le 3 leta.

Mestna hranilnica v Novem Mestu. V mesecu juliju 1898 je 158 strank vložilo 56764 K 17 h; 133 strank vzdignilo 34661 K 39 h, toraj več strank vložilo 22102 K 78 kr.; 7 posojil se je izplačalo 6100 K; stanje vlog 1052311 K 51 h; denarni promet 158832 K 30 h.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu juniju 1898 je 115 strank vložilo 27715 gld. 53½ kr., 68 strank vzdignilo 12284 gld. 35½ kr., 30 strankam se je izplačalo posojil 10490 gld.,

Razne stvari.

Češki vsedijaški shod bode v dneh 27. in 28. avgusta t. l. v Valašském Meziříči. Češko dijaštvo vseh smerij se pripravlja, da proslavi na tem shodu jubilej Palackega, da razglasi pod vtisom njegovega imena in pod njegovo zaščito svoje glavne dijaške zahteve, posebno pa, da mogočno in odločno manifestuje za zahteve ustanovitve češkega vseučilišča na Moravskem. Pod doposlanem nam oklicu so podpisani zastopniki češkega dijaštva iz Češke, Moravske in Šlezije. Za občaslovansko dijaško organizacijo bi bilo velikega pomena, ako bi vseslovanski dijaški shod prihodnji teden določil odposlanstvo, ki ki naj na tem shodu zastopa Slovence.

Slovanski tehniki v Pragi. Čehi so pač prvi slovanski narod, ki je spoznal, da si narod kot tak ohrani le tedaj svojo samostojnost, če se osamosvoji na gospodarskem polju. Zbog tega Čehi polagajo največjo skrb na strokovno izobrazbo svoje mladine. Narodni zastopniki delujejo z vsemi silami na to, da vlada ustanavlja ne samo razne obrtne šole, temveč osobito realke s češkim učnim jezikom. Te realke dajo vsako leto lep naraščaj češki tehniki v Pragi. Število čeških tehnikov je tolikšno, da je ustanovitev češke tehnike v Brnu neobhodna potreba. Češka tehnika v Pragi, ki je na glasu ne samo v naši monarhiji, temveč v vsem inozemstvu, je vzgojila ogromno število slovanskih inženjerjev, ki delajo čast slovanskemu imenu in s svojim premišljenim vstrajnim delom na tehnično gospodarskem polju osamosvajajo češki narod tujih izkoriščevalcev in uničevalcev narodne samostojnosti. Letos so zbrali češki teh-

niki plod češkega tehničnega delovanja in priredili „razstavo inženjerstva in arhitekture“. Kdor si je ogledal to poučno, velezanimivo razstavo, ta se mora čuditi češki marljivosti. Ne samo tehniku nudi ta razstava neizmerno zakladov, temveč osobito tudi — obrtniku. Slovanski obrtniki, romajte v Prago mesto na Dunaj! Shod slovanskih tehnikov je bil odpovedan radi raznih ovir od strani za „napredek“ vnate vlade. Kjub temu so priredili slovanski tehniki dunajski v družbi z gorniški akademiki iz Ljubna in Příbrama izlet v slovansko Prago. Bili so, kakor se nam poroča, povsod navdušeno vsprejeti. V razstavi, ki je delo češkega uma, strogo slovanske tehnike, pozdravil jih je predsednik razstavnega odbora ces. svetnik Jahn in inženir Stanek. Zahvaljevali so se mu zastopniki Poljakov, Hrvatov in Slovencev. V imenu Slovencev je lepo govoril g. R. Schweitzer. Zvečer je došlo pred fontano do velikih manifestacij. Ljudstvo je obkolilo goste ter z njimi razkritih glav popevalo slovanske himne. V razstavi se jim je priredilo pogoščenje, katerega se je vdeležil tudi rektor dr. Slavík, ki je navduševal tehnike, naj pridejo študirat v Prago. Sosebno odobravanje je žel radikalni slovanski govor g. Schweitzerja. Pozdravili so brzojavno župana Podlipnega in biskupa Strossmayerja. Podlipny se je iz Istre takoj brzojavno zahvalil. Ogledali so si tekom svojega bivanja v Pragi razne znamenite stavbe, ki se uprav sedaj grade. Sijajno so bili vsprejeti tudi v „Narodnem Domu“ Kraljevskih Vinogradov. V pivovarni vinohradski, ki je urejena popolnoma po moderni tehniki, bili so zopet pogoščeni in srčno pozdravljeni od župana in odličnih čeških mož. Peljali so se tudi v Rostok ogledat si velikanske zapornice, katere grade na Veltavi.

Pri osebnem dohodninskem davku so računali v finančnem ministerstvu na 18 milijonov dohodka, dočim so ga že sedaj navrtali na 21 milijonov.

Sieben Jahre in Wörishofen. Slovenec, J. Okić urednik lista „Kneippblätter“, je spisal pod zgornjim naslovom zanimivo knjigo, katera bodi priporočena vsem, ki se zanimajo za dela Kneippova in svetovnoslovno zdravilišče Wörishofen. Knjiga velja mehko vezana poldrugo marko, v elegantni obliki dve marki. Dobi se v tiskarni F. Pompejus, Wörishofen.

O zgodovinski podlagi in važnosti nekaterih zabavljic pri nas. Kdor pozna razmere mej našim ljudstvom, njega mišljenje in vedenje, prepričal se je, da se o nekaterih rečeh v gotovih krajih ne sme govoriti, ne popraševati po njih. Neprevidnost in nagajivost v tej zadevi se je že večkrat krvavo maščevala. Komu ni znan višenjski polž? Kdo ne ve v Ljubljani, da hodijo dobrovoljci na Jernejevo nedeljo v Šiško nad komarja, katerega samo jedno bedro vaga v dobrih letih po več centov? Marsikdo je že poprašal po jazbecu v Nadgorici, v črnuški fari, pa so mu jih tudi naložili, da jih je komaj nesel. Zelo bi se zameril Sinjgoričanom pri Vrhniki, ako bi jih popraševal po ščurku. Ni je skoraj vasi, da bi ne imela kake stvari, s katero drugi dražijo njene prebivalce. Omenjam naj tu še samo, da imajo na Stari Vrhniki tudi polža. Zakaj? Pred več nego 100leti je bival ondi neki gostilničar. Po vino je hodil v Vipavo ter ga vsega na hrbtu znosil domov. Ne ve se, če so ljudje takrat tako malo pili, ali so bili tako revni ali pa slepi, res je le to bilo, da mu gosposka ni mogla odmeriti dovolj majhnega davka. Pogodili so se slednjič tako, da ta gostilničar prinese vsako leto v začetku posta košek polžev v logaško grajščino kot davek. Od tedaj je mož nosil zvesto vsako leto na določeni dan polže v Logatec. Neko leto se je bil pa zakasnil. Bilo je mnogo družih ljudij ta dan pri gosposki, ki so menda tudi svoje davke odrahtovali. Ker omenjenega možička s polži le ni bilo, tedaj se zadere osorni gospod: „Kje je pa polžar s Stare Vrhnike?“ Na to se ravno došli polžarski davkoplačevalec pririne s svojo košaro do gospoda v velik smeh vseh navzočih. Od tod se je prijel Starovrhnčanov nagajivi pridevek, katerega imajo še dandanes. Kako je z višenjskimi polži, je znano; omenjam naj le še, da

jih ima sedaj č. g. Jakob Dolenc, župnik na Igu, kakor slišim praviti. Ta mali donos k naši folkloristiki bodi impuls k nadaljnim doneskom.

V Zedinjenih državah ameriških je preteklo leto prestopilo 30 000 protestantov h katoliški veri.

Odkritje Amerike je veljalo 36.000 lir. Koliko pa stanejo dandanes najnavadnejša znanstvena preiskavanja!

Stari ženitovanjski običaj. Na Stari Vrhnikih imajo to-le navado. Kadar pride nevesta v spremstvu svatov na ženinov dom, sleče starašina svojo suknjo, jo ogrne nevesti, jo prime čez pas ter postavi čez vežni prag z besedami: „Jaz sem te prinesel v hišo, drugi te bodo pa iz nje.“

Futurum axactum je na Kranjskem, kolikor je nam znano, v rabi mej ljudstvom le še okrog Vrhnik, kjer ga rabijo dosledno. Postavim: „Če boš bila pridna, ti bom kupila novo obleko“, ali pa: „Ali niste rekli, če bom bil priden, bom šel v Ljubljano?“ Čudno je, da se je ta oblika ohranila; od kod in kaj — ali pa če to ni germanizem (pač lahko mogoče, kjer so imeli 11. šolo nekdanj)? O vsem tem naj sodijo jezikoslovci. —

V Kazanu, ruskem mestu, divja požar. Spodnji del mesta je ves v plamenu. Več tovarn, vojašnic in čez sto poslopij je že vpepeljenih. Močan veter pospešuje ogenj.

Nemški planinci zborujejo te dni v Nürnbergu. Zbora se je vdeležilo 2000 oseb.

Vojaške godbe se bodo baje z dnem 1. novembra preosnovali. Od tedaj bodo svirale samo pri vojaških ceremonijah in le v izrednih slučajih bodo smele nastopiti pri patrijotičnih slavnostih. Hvala Bogu — če se to obistini, potem bomo dobili v Ljubljani mestno godbo.

Najnovejše vesti.

Osebnosti. Včeraj je nenadoma umrl vpokojeni župnik čast. gosp. Viljem Vesel v Črnomlju. — Voditelj okr. glavarstva v Gorici vitez Bozizio je imenovan dvornim svetnikom, dvorni svetnik na namestništvu v Trstu pa je postal — Nemeč Theodor Schwarz.

Robatost in udrihanje sta „Narodu“ že tako prirojena, da se jih ne more otresti. To je okusil zadnji čas tudi g. Gabršček v Gorici, ki je bil nekdanj eden glavnih stebrov pri „Narodu“, namreč njegov dolgoleten, stalen sotrudnik, pisatelj člankov in podlistkov, brez nagrade. Reči se mora, da je v zadnjih letih g. Gabršček več storil za slovensko stvar, zlasti za ravnopravnost pri sodiščih, kakor dr. Tavčar. A za Trstenjakom, dr. Gregoričem, Koblarjem, dr. Krisperjem, dr. Majaronom je prišel pod Tavčarjevo poleno tudi Gabršček, ki sedaj lahko Boga hvali, da se ni g. Hribarju posrečilo, napraviti ga pred 9. leti za urednika „Narodu“, sicer bi še bolj okušal „ljubezen do svobodne duše“. In kaj je zagrešil g. Gabršček? Dr. Tavčarju je povedal dvojje resničnih in pravičnih. V danes došli „Soči“ je pa zopet jedna lepa. Tavčarjev koncipijent dr. Božidar Vodusek je vodil znano Rovškovo pravdo od konca do kraja. „Soča“ dokazuje s pismom, katero je podpisal pisarne šef, dr. Ivan Tavčar, da je g. Rovšek zahteval od g. Jerkiča 500 gld. odškodnine, če hoče da se ustavi tožba proti njemu. Tavčarjev „Božji dar“ je pa potem pisal v Tavčarjevem „Narodu“, da Rovšek ni nikoli zahteval več odškodnine nego 200 gld., in je imenoval poročilo „Soče“ o 500 gld. nesramno zavijanje. Tako se dr. Tavčar kaže od dne do dne v lepši luči!

Državni poslanec g. dr. Gregorčič je došel za nekoliko dnij v Kamnik.

„Ne smešite naših škofov!“ tako kliče včerajšnji „Narod“ in graja one mlade krške moške, ki so nedavno izpregli konje in peljali škofa na kolodvor, češ da se take ovacije prirejajo le opernim pevkam. — Dejstvo, da hočeta dr. Tavčar in Malovrh vzeti v varstvo škofovo veljavo, bi bilo prav važno, ako bi ne ležal za ono grajo — drug zajec! — Sicer pa „Narodu“ tudi ni nič verjeti. Lani je hvalil vipavske mo krače, da so tako imenitno vozili po Vipavi dr. Tavčarja. Sedaj pa se vidi, da je takrat „Narod“ „farbal“, kajti na vozu, katerega so

tirali ljudem podobni konji, ni sedel dr. Tavčar, ampak — operna pevka, ako je res, kar zdaj „Narod“ trdi, da se take ovacije prirejajo le opernim pevkam.

Za „Našo stražo“ smo prejeli: čast. gosp. Gregor Šlibar, župnik v Rudniku 50 kr. in gosp. Fran Pavšner, krojaški mojster v Ljubljani 50 kr. Zneska izročimo na določeno mesto.

I. Ljubljansko kolesarsko društvo se jutri udeleži slavnosti Koseskega. Odbor vabi člane, da se zbirajo zjutraj ob 1/2 7. uri na sv. Jakoba trgu, odkoder odvoziijo.

Pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku slavilo bode dne 4. septembra t. l. svojo deset letnico in blagoslovlje svoje krasne trobojne zastave. Društvo je nastareje izmed sedaj delujočih pevskih društev Trsta in okolice. Društva naj naznanijo svojo vdeležbo vsaj do 20. t. m. Polovico čistega dohodka je določenega za rodbine radi izgrediv zaprtih tržaških okoličanov.

Banffy, ogerski ministerski predsednik, se mudi sedaj v Ischlu. Prišel je tja za Thunom. Ogerski listi pišejo, da so ure Banffyjevega ministerstva štete in da za njim pride Kallay.

Graški nacionanci izstopajo iz katoliške vere. „Grazer Tagblatt“ poroča o 19. slučajih. To pač ni versko prepričanje, nego nemški šovinizem.

Poljski zdravniki, ki so profesorji na univerzah, bodo postopanje nemške vlade proti zdravniškemu shodu v Poznanju osvetlili v posebni spomenici, katero pošljejo vsem akademijam in vsem večjim listom.

O papežu so zadnje dni poročali časniki, da je jako slaboten. Resnica je, da je papežu zdravnik priporočal malo pokoja, ker ga je utrudilo naporno delo. Izdal je zopet obširno krasno okrožnico, s katero obsoja postopanje laške vlade o zadnjih nemirih. Danes pravi brizjav, da papež zopet vsprejema avdijence.

Špansko-ameriške vojne konec.

Američani so zadnji teden še nekoliko napredovali, zlasti na Portoriki, a važna je le vest, da je vojne konec, ker je Cambon, španski poslanik v Novem Yorku, včeraj podpisal mirovni zapisnik. Cambon je imel neomejeno pooblaščenje od vlade. Pričakuje se danes razglas o premirju. Vstaši pod vodstvom Garzie se z Američani še niso poravnali.

Ivan Vesel - Koseski,

slovenski pesnik.

(Ob stoletnici njegovega rojstva napisal Makso Pirnat.)

Kdo je mar?
Taka glava korenine
Je slovenski oratar.

Vesel se kmetič spominja vseh naporov, katere je imel ob setvi, ako vidi, da delo njegovo ni bilo zastoj, da se obeta bogata žetev in da gre seme, katero je sejal, bohotno v klasje. Prav tako je tudi na slovstvenem, kulturnem ali posvetnem polju! Kako nam uha jajo misli v čase pretekle, v dobo naše narodne probuje; in z nekakim nadnaravnim svitom se nam zde obdani možje, kateri so se jali mej svoje duševno seme, ki so dramili narod in mu glasno klicali, da njegov je vstajenja dan. Jutrajšnja slavnost, ki se bo vršila v Spodnjih Kosezah v spomin Ivana Vesela Koseskega, budi nam nebroj tacihi otožno veselih spominov. Pred dušno oko nam stopa žalostna doba, ko je bilo naše ljudstvo narodno mrtvo. Tu pa najedenkrat stopi na dan dr. Janez Bleiweis s svojimi „Novicami“ in jame buditi svoje rojake; in poleg Bleiweis-ove vnete, navdušene besede začuje se vzvišena, mogočna pesem našega Koseskega, ključč ponosno: Naprej, slovenski jug! In probudil se je tedaj naš slovenski jug, probudil posebno po zaslugi krepkdonečih pesmij Koseskega. Za to smo dolžni večno hvalo jutrajšnjemu slavljencu. Ako bodo torej jutri Koseskemu v spomin slovesno odkrili njegovi rojaki spominsko ploščo, in ako bodo ob tej priliki speli zavedni naši Slovenci v Spodnje Koseze iz vseh slovenskih pokrajin ter tja gonile množice prostega domačega naroda,

je tudi naša sveta dolžnost, da se naš list pokloni spominu pesnika-buditelja in svojim čitateljem lapidarno nariše njegovo žitje, pak poda pregled najlepših njegovih izvirnih pesmij.

Kakor vsem našim duševnim veljakom, tekla je tudi našemu Koseskemu zibelka pod slamnato kmetisko streho. Narodil se je 12. kmovca l. 1798 v Spodnjih Kosezah, župnije moravške, pri „Boksetu“, v hiši, ki je bila tedaj daleč na okolu jedna najimovitejših in najbolj čislanih. Ljudsko šolo in gimnazijo je pohajal v Celji, licej pa je završil v Ljubljani in se na to podal kot pravoslovec na Dunaj in Gradec. Doprivši svoje nauke je najpreje služboval pri kameralnem uradu v Ljubljani, potem v Gorici in Tolminu in naposled dolgo vrsto let v Trstu. Odtod je vsako leto zahajal po nekaj tednov na razvedrenje v Gorico ali njeno okolico in parkrat posetit tudi rodni svoj kraj. Leta 1852. je Koseskega zadela huda, za njegovo pesniško delovanje osodepolna, nesreča. Napravila se mu je na lici otekline. Vsled nesrečne operacije se mu je skrčil ves život. Da bi zopet zadobil telesno gibčnost, podal se je v abanske toplice pri Padovi. Te so mu tako dobro godile, da je l. 1856. vže popolnoma okreval. Vendar mu je ostala neka okornost, in tudi njegov spomin je oslabil in njegov duh je otemnel. Učakal je visoko starost, preživel vse vrstnike in videl bohotno iti v klasje seme, ki ga je sejal v mladih letih po svojih rodoljubnih spevih: Šest in osemdeset let star se je vlegel 26. sušca l. 1884. v Trstu k večnemu počitku. Tržaški Slovenci so mu napravili svečan pogreb, ob gomili pa mu je govoril v slovo mnogoletni prijatelj, pesnik France Cegnar.

Obrnimo se k njegovemu slovstvenemu delovanju!

Pesnikovati je začel Koseski vže v mladih letih. Vendar je tedaj zlagal z večine nemške pesmi; ohranjena nam je iz one dobe le jedna slovenska, namreč sonet „Potažva“, ki je ob enem prvi sonet v našem slovstvu. Potem je Koseski molčal dolgo vrsto let. Predramile in vnele za slovensko petje so ga še le Bleiweisove „Novice“, ki so začele izhajati l. 1843. Prva pesem, s katero se je v „Novicah oglasil, bila je „Slovenija cesarju Ferdinandu o njegovem prihodu v Ljubljano“. S to obširno pesmijo si je Koseski ustanovil svojo slavo in obrnil pozornost vsega slovenskega naroda nase. V tej pesmi riše nam Koseski z vzvišenim pesniškim poletom zgodovino slovenske zemlje, navdušeno popisuje vse boje, ki so vršali nad našo deželo in v katerih

»Zadniga, zdelo se je, da bila bo ura Slovencev toda bile so

»Persi slovenske jez viharnimu toku divjakov«.

Pa Slovenec ni le hraber junak na bojnem polji, on se odlikuje tudi z bistrim umom:

»Misel se sveti in duh slovenski na zraku Evrope«.

Koncem te pesmi pa Koseski z znanimi, tolikrat ponavljanimi a vedno krasnimi besedami povišuje udanost našega naroda do svojega vladarja:

»Hrast se omaje in hrib — zvestoba Slovencev ne gane«.

Neizmerno je Slovincem ugajala ta pesem po svojem krepkem, donečem jeziku, posebno pa po svoji zgodovinski vsebini, dasi je ta na mnogih mestih pesniški izmišljena. Nekatere je prevzela tako, da so jo brali s solzami v očeh in so je učili na pamet. Vzlasti se je prikupila že dijakom in učiteljem, ker je bila po svojem govorniškem vzletu posebno pripravna za predavanje.

Tako je Koseski postal sotrudnik „Novicam“, katerim je ostal zvest dolgo vrsto let in v katerih je priobčil večino svojih pesmij.

V 46. št. „Novic“ leta 1845. nahaja se njegova „Vojaška“. V tej pesmi navdušeno opeva Koseski slovenske vojake, ki so vselej pripravljeni iti v boj za

»Pravdo, za dom, za cesarja«.

in katerere spremljajo v boji tri sestre: „neplašba, svoboda in zmaga“.

Isto leto zapel je Koseski še prekrasno pesem: „Bravcam h koncu leta v spomin.“ Odlikuje se ta pesem po prekrasnih mislih; v

njej najdeš prelepih opominov, ki se nanašajo na vse naše potrebe in ki imajo še dandanes svojo moč in veljavo, dasi jih je pesnik dajal Slovencem vže pred petdesetimi leti. Tu kliče Koseski mogočno:

»Dvignite srčno zaklad slovenskega dlana in uma.
Svetu pokažite lik domače navade in misli,
Biti slovenske krvi, biti Slovencu ponos!«

Pomnijo naj Slovenci, da

»Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.«

Nikari naj ne zanemarjajo drage domače govorice:

»Jezik očistite peg, opilite gladko mu rujo«

da

»Jasno ko struna bo pel, zvonu enako donel!«

Na vseh straneh čaka Slovencev obilo truda in napora, pa ne vpade naj jim pogum:

»Res začetek je trud, okorna beseda detinstva,
Tega ne strahite se, moč neizmerna je sklep.«

Kako izborna je tu zadel pesnik, česa nam manjka, katere nedostatke treba odpraviti! Ako bi ne bil zapel ničesar družega, razven tu navedenih vrstic, vreden je, da se ga vedno spominjamo.

Veleznamenita in mej Slovenci pač najbolj znana je pa Koseskega pesem „Kdo je mar“, ki se je posebno razširila, odkar sta ji l. 1862. napravila Mašek in Ipavec prekrasne napeve. Imenoval bi jo visoko pesem kmetskega stanu. Začenja se s prepomenljivimi, resničnimi besedami:

»Vse doseže, kar mu drago:
Bodi slava, bodi blago;
Vse doseže sosed moj.
Dlan doma mu ne odreče,
Gre na tuje, dobro steče.«

Potem pa nam našteva stanove, katere more doseči sin slovenskega kmeta. Pod preprosto kmetško streho se rode slavni vojaki, bogati kupci, učenjaki, sodniki, škofje. Ponosno smemo tedaj s pesnikom odgovarjati na vprašanje: Kdo je mar?

»Čast očine
S'cer slovenski oratar.«

To bi bile najlepše izvirne pesmi Koseskega. Zapel je razven tega še nekaj izvirnih; večino njegovih del pa tvorijo prevodi iz grškega, laškega, ruskega in nemškega jezika; najlepši prevodi so: Grof Habsburški, Pesem o zvonu, Legenda in Devica Orleanska. V Koseskega slovstvenem delovanju pa imamo pred vsem razločevati dve dobi. Najboljša njegova izvirna in prevodna dela spadajo v čas do l. 1852., to je do njegove bolezni. Po l. 1852. pa mu je opešala pevska žila in pesmi iz poznejše dobe, največ prevodi, so male književne vrednosti.

Pesniku Koseskemu se da marsikaj očitati. Res je, da je ravnal precej samooblastno z našim jezikom, da je zavijal srbohrvatski in si v zadregi pomagal z drugimi slovanskimi narječji ter da ni mogel zatajiti nemškega duha v svojih pesmih. Toda on je bil otrok svojega časa, rezultat žalostnih tedanjih razmer. Vse tedanje napake in časovne hibe poznajo se tudi njegovim pesmim. Ako razven tega še upoštevamo, da je živel osamljen mej tujci, daleč proč od rojakov, potem se nam pač njegovi pogreški ne bodo zdeli tako veliki. Ako smo tu dregnili ob slabo stran Koseskega, moramo na drugi strani povdariti njegove resnične vrline in njegove velike, nevenljive zasluge, katerih si je pridobil za Slovence. Pesmi iz njegove prve dobe se odlikujejo po spretni tehniki in krepkih, jedrovitih mislih. In baš s temi prvimi pesmimi je on mnogo pripomogel, da so se razširile „Novice“ mej narod, tako je posredno neizmerno veliko storil za probujo in prosveto Slovencev in kot prvi politični pesnik s svojimi gorečimi, domoljubnimi spevi dramil ljudstvo in vzbujal njegovo narodno zavest. S temi spevi je vzbudil veliko veselje do slovenskega pesništva, da so se jeli v „Novicah“ oglašati nadarjeni pevci, ki bi bili sicer morda vedno molčali, da jih ni vzdramila Veselova muza. Razun tega je Koseski znamenit v zgodovini našega stihotvorstva, kajti zlagal je tako vzorne šestomere, da jih je občudoval celo naš prvak Prešeren.

Vse to so Koseskega resnične zasluge, katerih ne bo nihče prerekal. Radi njih mu je za-

gotovljeno mesto v zgodovini našega slovstva, pa tudi v zgodovini naše prosvete. Radi teh nevenljivih zaslug se je tudi spodobilo, da so se spomnili Koseskega njegovi rojaki in da mu jutri v spomin stoletnice rojstva slovesno odkrijejo spominsko ploščo na rojstnem njega domu. Iz dna duše nam prihaja navdušeni klic: živel spomin Koseskega, živeli njega častilci, ki ga bodo jutri počastili v Spodnjih Kosezah in tako izpričali, da je naš narod vreden vrlih mož, ker jih vredno časti.

Streljanje proti toči.

Proti toči se je streljalo že v starodavnih časih, a le iz nekega praznoverstva, češ da se s tem preženejo coprnice, ki napravljajo v oblakih točo. To streljanje se je torej takrat vršilo brez pravega pomena ter seveda le v krajih, kjer je bilo praznoverje bolj utrjeno. Pregnali so s tem marsikaterikrat preteče oblake, zakaj pa in kako, na to še nihče mislil ni. Danes pa, ko se ve, kaj streljanje prouzroči, se je pričelo streljati proti toči v nekaterih krajih bolj pravilno in dosegli so se ugodni vspehi.

Prav dobro se je obnesel ta poskus v nekaterih občinah okoli Slov. Bistrice na Štajarskem, kjer se je na priporočilo g. Alb. Stiegerja, jako vnetega in marljivega vinogradarja, pričelo streljanje prav sistematično. O tem je že mnogo pisal g. dr. Jos. Vošnjak. Tudi na Kranjskem se je letos napravil poskus, in kakor se je do sedaj pokazalo, bo imelo to streljanje uspeh kakor na Štajarskem.

Za streljanje proti toči, t. j. za razganjanje točo pretečih oblakov, se rabijo posebni možnarji, nad katere se postavijo (pritrđijo) skoro dva metra visoke, liju podobne cevi, katerih namen je, iz možnarja uhajajoči zrak pognati bolj naravnost kvišku in enakomerneje na široko. Za to pripravne možnarje izdeluje g. Lorber v Žalcu. Jeden možnar stane 4 krone in pol.

Pravi namen se pa s streljanjem le doseže, ako se isto vrši sistematično. Ako bi se n. pr. streljalo na enem hribčku, 5—6 km na okrog pa nič, bi se s tem ne koristilo veliko. Zato je pa treba postaviti v vsaki občini na najvišjem mestu po eden km eno od druge oddaljeno strelno postajo, t. j. tako prostorno kočico, da se more človek v njej prosto gibati ter v njej shraniti gori navedene priprave, katere more imeti precej pri rokah, če prihaja huda ura.

V vsaki postaji mora biti 4—8 možnarjev in jeden ali dva lija. Ko je možnar nabit, se ga porine pod lij in sproži in to se v malih presledkih po potrebi ponavlja; čim močnejše možnar poči, tem bolje je.

S streljanjem se more pričeti kakor hitro se bliža nevihta in se prično zbirati preteči (črnosivi) oblaki nad dotičnim krajem. Kadar začne streljati ena postaja, jo morajo druge koj zaporedoma posnemati.

Tako streljanje ima torej to prednost, da se vsled pretresa oblakov gotovo dež vlije, do čim se večkrat tudi pripeti, da se taki oblaki sami ob sebi razpode. Čeravno pade kaj toče mej dežjem, to ne napravi nikake posebne škode, veliko pa škoduje toča, če pada suha.

V krškem okraju, kjer je do sedaj vsako leto toča pobila, so napravili letos 12 takih postaj in do sedaj toča še ni pobila, ker so jo vsakikrat pravočasno razgnali. Kranjski deželni odbor je dovolil letos za nakup možnarjev precejšnjo svoto in prihodnje leto se bo gotovo še toliko dovolilo, da se bo napravilo dovolj postaj v vseh vinorodnih krajih.

Letina letos dobro kaže, osobito na Dolenjskem. G.

Melusine-ustna in zobna voda

deluje izborna proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr. 52 (12-3)

Jedina zaloga

lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek v Ljubljani,

Resljeva cesta šte. 1. poleg mesarskega mosta.

☛ Telefon šte. 68. ☛

Zahvala.

Ker podpisano šolsko vodstvo ni izdalo letnega poročila, izpolnjuje tem potom prijetno dolžnost, da se v svojem in v imenu šolske mladine javno in najsrčnejše zahvali: velečenjenemu rojaku g. A. Koželju, bivajočemu na Dunaju, za 120 slovenskih knjig znanstvene in leposlovne vsebine, s katerimi je nedavno znatno pomnožil učiteljsko knjižnico; preblagorodnemu g. Ant. Stare-tu, ki je ozaljšal vse štiri šolske sobe s kovinastimi, jako lepo izdelanimi razpeli in v spomin na jubilejno leto s krasnimi cesarskimi podobami; preblagorodnemu g. Mih. Stare-tu za knjižna darila, s katerimi je zakladal malone vso šolsko mladino; slavni Mengiški posojilnici, ki je blagovolila darovati znaten prispevek za nakup dveh zemljevidov; velespoštovanemu g. Petru Majdiču, posestniku umetnega mlinarstva v Jaršah, in njegovi blagi gospej soprogi, velečenjenim gg.: Jul. Stare-tu, posestniku pivovarne, L. Mellitzer-ju, T. Stemberger-ju, Fel. Stare-tu, in F. Kobieni, ki so pripomogli, da je mogla šolska mladina obhajati praznik sv. Alojzija na Holmcu. Vsem navedenim p. t. dobrotnikom povrni Bog stotero in nam jih ohrani tudi v bodode mej prijatelji šole!

Vodstvo ljudske šole v Mengšu,

dne 5. avgusta 1898.

L. Letnar,
voditelj.

Poslano.*)

Gospodu dr. Evgenu Negri,
prostovoljcu pri c. in kr. pešpolku šte. 27.
sedaj na Rakeku.

Vi ste povodom kazenske razprave pri c. kr. okrajni sodnji v Ljubljani, dne 5. avgusta pod prisego izpovedali, da ste Vi meni na besedo „schäbiger Saurekrut“ priložili klobuto in da je na to nastal odmor do tega časa, dokler nista prišla narednika; zamolčali ste pa vedoma, da sem Vam Vašo nepričakovano klobuto takoj pošteno poplačal z drugo klobuto od spredaj.

Povem Vam torej v brk, da ste sprejeto klobuto pod prisego utajili.

Ako se čutite s predstoječo mojo izjavo kaj na svoji časti kot doktor in c. in kr. prostovoljec žaljenega, sem na vsako zahtevo pripravljen resničnost svojih besed vsaki čas dokazati.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1898.

Alojzij Rus.

*) Za to »poslano« je vredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Kovaške učence

sprejme takoj (76) 2-1

Peter Keršič,

kovaški mojster v Spodnji Šiški.

Alojzij Večaj,

pečarski mojster v Ljubljani,

Opekarska cesta št. 61.

priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnih

pečij iz glinaste snovi

od najpreprostejših do najfinejših ružave, zelene ali bele barve. Izdeluje na željo tudi peči v poljubni drugačni barvi.

Natančno izvršuje naročila na štedilnike ter jamči za vse svoje izdelke jedno leto.

— Cene nizke. — 8 (52-22)

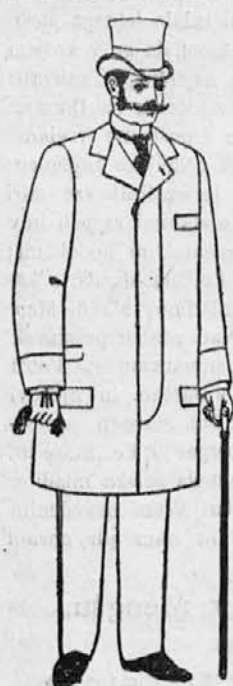
M. ŠKRABEC,

kleparski mojster v Ljubljani,

naznanja svojim velečastitim odjemalcem, da je opustil svojo prodajalnico v Souvanovi hiši v Selenburgovih ulicah ter da sprejema, dokler ne dobi primernejše prodajalnice, vsa blagohotna naročila

v Cenkerjevi hiši, Gradišče šte. 8.

Priporoča se stavbenim mojstrom in vsem, ki potrebujejo trpežnih kleparskih del. Vsa v njegovo stroko spadajoča dela izvršuje po najnižjih cenah v občo zadovoljnost. 76 (3-2)

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice šte. 9
45 (6-6) priporočata

svojo bogato zalogo
izgotovljenih oblek
za gospode, dečke
in otroke, kakor tudi
najnovejše v kon-
fekciji za dame.

Ilustrovani ceniki razpošiljajo se
zastonj in poštne prosto.

Ignacij Čamernik

kamnosek,

v Ljubljani, Poljske ulice 28.

Priporočata se prečastiti duhovščini za vsa

kamnoseška cerkvena dela

oltarjev, prižnic, obhajilnih miz i. t. d.

Ima tudi lepo zalogo raznovrstnih

36 (24-11)

nagrobni spomenikov

preskrbljuje na željo cele rakve.

Priporočata se tudi stavbinskim mojstrom in hišnim posest-
nikom za vsa stavbinska dela iz trdega kraškega kamna, kat'ra točno, so-
lidno in po nizkih cenah napravi.

Brezplačno izdeluje narise, napravi obrise za cerkvena in stavbinska dela.

Kave ni treba doma žgati!

Pred kratkim ustanovljena

„Delniška družba za žganje kave na Reki“

preskrbela je svoje podjetje za žganje kave s posebnim paten-
tovanim izvajanjem, katero opravičeno uživa „svetovno slavo“,
kar je iz dveh nastopno navedenih vzrokov razvidno:

Prvič:

ostanejo kavi
vsi
neprecenljivi
sestavni deli
neskrčeni in

drugič:

pridobi kava,
po tem načinu
žgana, v
velikanski meri
na okusu,

katera svojstva jej tudi ostanejo, ako dalje časa leži.

Več izjav najslavitejših kemikov potrjuje zgoraj nave-
dene trditve, o katerih istinitosti se lahko vsaka hišna gospo-
dinja sama prepriča, ako jo kupi za poskušnjo.

Priporočamo troje finih, izbranih in priljubljenih vrst:

Portoriko kilo gld. 2.20,

Java „ „ 1.80,

San Paolo „ „ 1.60.

75 (12 3)

Jeglič & Leskovic

Jurčičev (Prešernov) trg št. 1.

Važno za vsako hišno gospodinjo!

Prva največja kranjska tvrdka.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar

Sv. Petra cesta šte. 34

Ljubljana,

priporočata se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v
vsakoršno

izdelovanje jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih
oprem za vožnjo in jezo itd. — Izdelovanje jermen
za stroje mline in zvonove. 74 (10-4)

Poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

VIZITNICE

priporočata

J. Blasnikova tiskarna.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid

navadno opeko za zid

39

ponujata

po izdatno znižanih cenah

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Čamara

(surka),

71 (4-4)

slovanska narodna salonska noša.

Čamare izdelujeta v Ljubljani po najnižji ceni

Fran Dekval, krojaški mojster, Hrenove ulice šte. 3 in
Fran Pavšner, krojaški mojster, Vodnikov trg šte. 4.

Spone za čamare dobijo se jedino le v modni in perilni trgovini
Maksa Armiča, Sv. Petra cesta šte. 4.

Ravno tako se tudi tu dobi volnena in svilena (atlas) podloga za čamare.

F. P. VIDIC & C. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah vsakokoli množino

zidarske opeke,

zarebane strešne opeke

(Strangfalzziegel)

(izdelane iz najbolj znane Vrhnjske gline) z zraven spadajočo

stekleno zarezano opeko in strešnimi okni iz
vlitega železa

lončene peči in štedilnike

(lastnega izdelka)

45

Roman-cement

Dovški Portland-cement

kakor vse v stavbinsko stroko spadajoče predmete.

Najnižje cene!!!